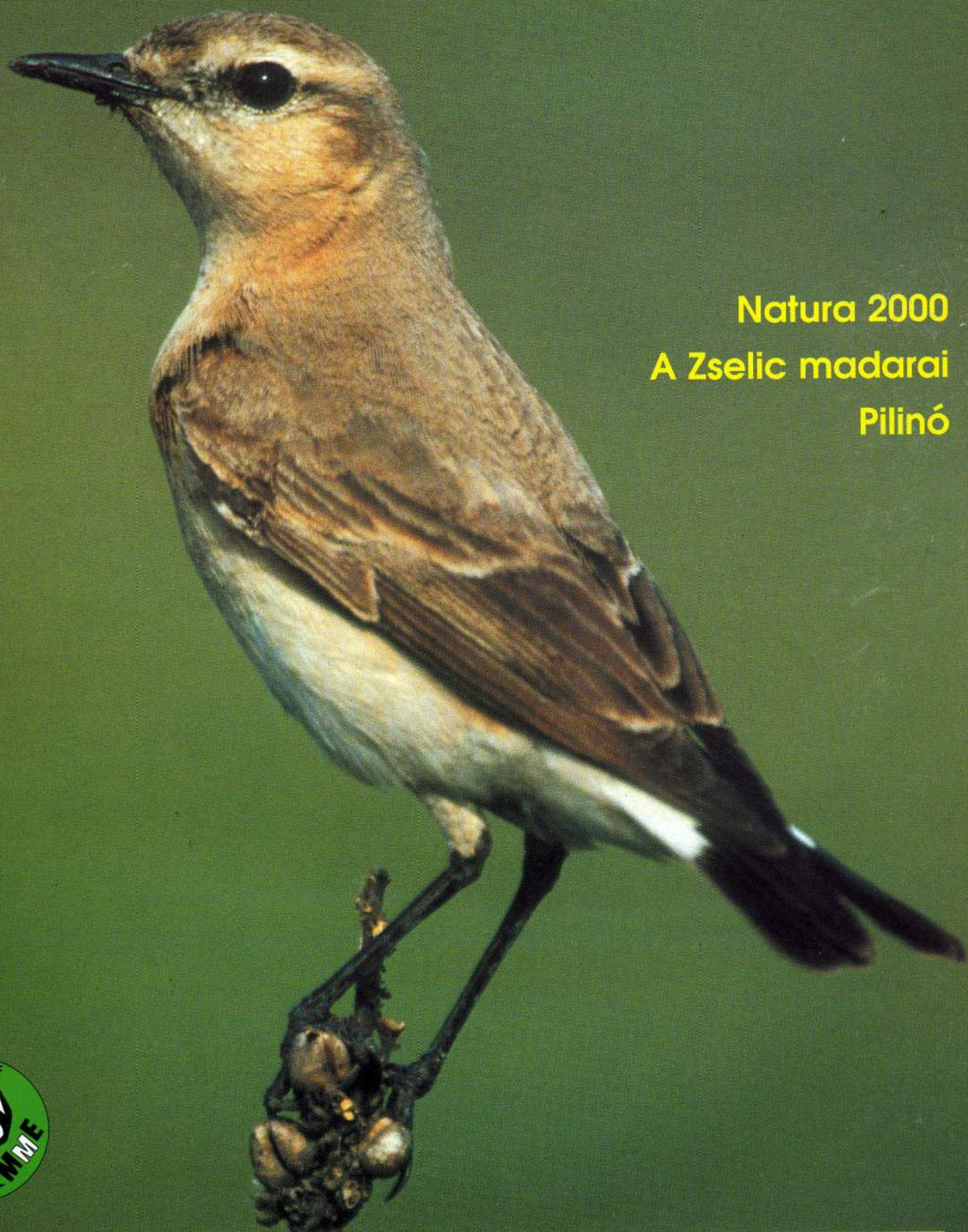

madártávlat

Természetvédelmi folyóirat

Natura 2000

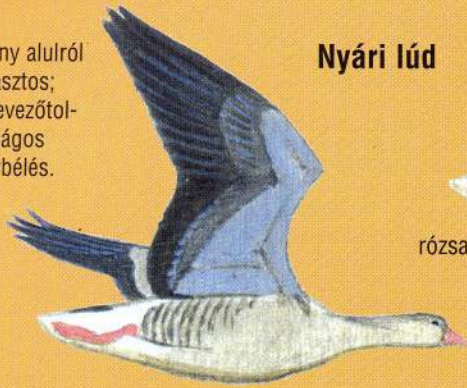
A Zselic madarai

Pilinó

Madárhatározás:

a szárny alulról
kontrasztos;
sötét evezőtollak,
világos
szárnybélés.

Nyári lúd

felső szárnyfedők világosszürkék

rózsaszín láb

a szárny alulról
egyöntetűen
sötét

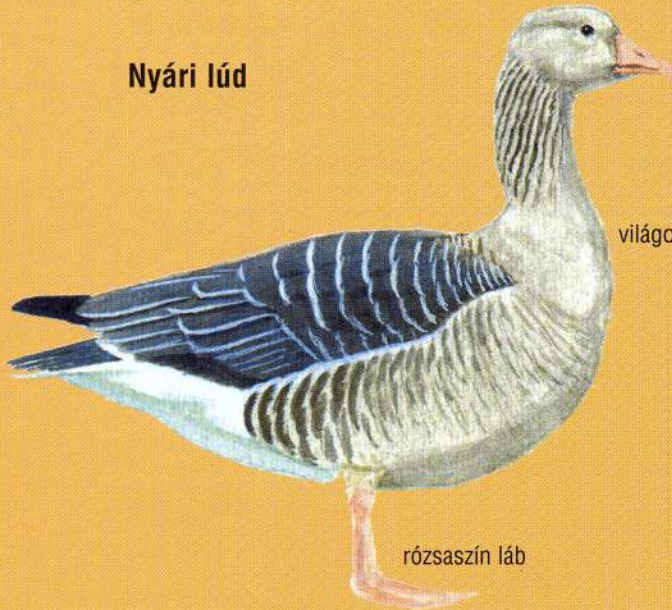
narancssárga láb

öreg

mintázott has

Nagy lilik

Nyári lúd

világos színezetű

rózsaszín láb

mintázatlan has

fiatal

világos rózsaszín csőr

Vetési lúd

sötét szárny

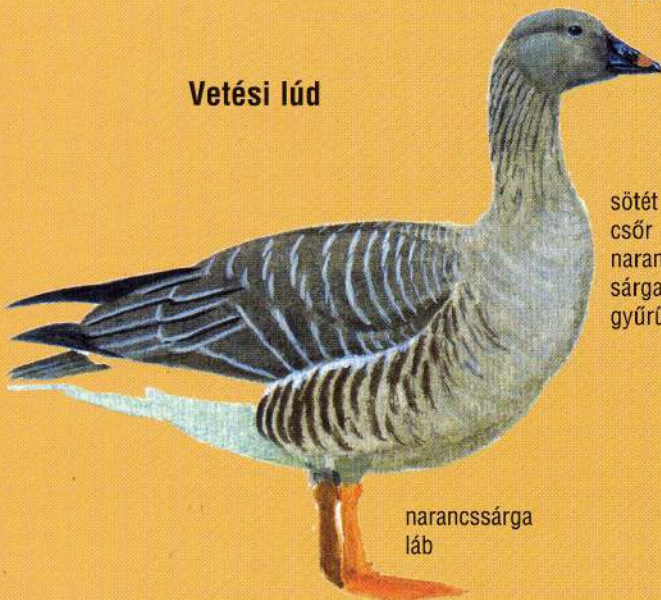

sötét csőr

sötét fej

narancssárga láb

Vetési lúd

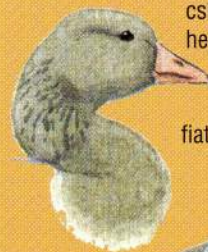

sötét csőr
narancs sárga gyűrűvel

narancssárga láb

rózsaszín csőr sötét hegygel

fehér hóka

fiatal

Nagy lilik

öreg

mintázott has

narancssárga láb

H. Kay 2011

Köszöntő

Egyesületünk alapító elnöke, később tiszteletbeli elnöke, DR. JÁNOSSY DÉNES az idén tavasszal töltötte be 75. életévét. Én a Pilisi Csoport titkáráként először 1974-ben találkoztam vele a Nemzeti Múzeumban, amikor a ragadozómadár-védelmi stratégiát terveztük. De mi is történt az egyesületi élet a 70-es évek elején? Azt, hogy miért öreá esett a választás, mint leendő elnökre 1974-ben, Schmidt Egontól kérdezem.

S. E.: *Azt mindenki tudta, hogy Dénes Keve Bandi bácsi tanítványa. Mindig szeretett volna a madártan területén kutatni. Talán Kretzói professzor tanácsára lett paleontológus. A madártan iránti érdeklődése sosem lankadt, főleg a ragadozó madarak és a tűzök érdekelte. A madáröslénytán területén rendszeresen publikált és 1974-ben jelent meg híres könyve az Akadémiai Kiadó gondozásában "A magyarországi pleisztocén tagolása gerinces faunák alapján" címmel. Előszere-ttel járt terepre, és az ásatások mellett - amit maga is kétkezi munkával végzett - mindig jutott idő egy kis madarászásra is. Villányi ásatása során ő fedezte fel a sövény-sármányt, mint hazánkban új fészkelő fajt. Azt gondolom, hogy Keve Bandi bácsi javaslatára lett ő az elnök, de ezzel a javaslattal az akkori "hivatásosok" mind egyetértettek.*

Rakonczay Zoltánt - az akkori Természetvédelmi Hivatal elnökét - kérdezem, hogyan esett Dénes bácsira a választás?

R. Z.: *Tulajdonképpen csak két név került szóba, mert az akkori intézeti munkatársakkal és a vidékiekkel nem számoltunk. Budapesten pedig Dénes mellett csak egy középkorú, ismert és az ornitológia iránt érdeklődő szakember volt. Ez utóbbi azonban vadászott. Így a Múzeum igazgatójának egyértelmű egyetértésével Jánossy Dénest jelöltük az elnöki posztra.*

Attól kezdve, hogy e sorok írója főtitkárként bekerült az egyesület vezérkarába, kezdetben ritkábban, de később majdnem minden héten találkoztunk. Ezekon a megbeszéléseken - mi fiatalok - nagyon sokat tanultunk; Dénes bácsi lelkesedése, örök optimizmusa, puritán viselkedése, kikezdetetlen szakmai felkészültsége és nemzetközi rátekintése egyértelműen meghatározta munkánkat. Az adminisztratív és szervező munkákat ránk bízta. Mindig ott állt mögöttünk és csak az abszolút tiszta, egyenes megoldásokra biztatott.

A hazai természetvédelemben fontos állomás volt a védett madarak eszmei értékét megszabó rendelet, mely szintén az

ő ötlete volt. A ragadozó madarak újráló-hetőségét sokéves kitaró munkával sikerült megakadályoznia.

Az akkori politikai viszonyok között csak a 80-as évek elején volt lehetőség bekapcsolódni a nemzetközi munkába. Először 1980-ban hívták meg - és engedték ki - az Európai Madárvédő Egyesületek Találkozójára, ahol előadást tartott Egyesületünk munkájáról. A beszámolót - az akkori feljegyzések szerint - nagy csodálkozással és kitörő lelkesedéssel fogadták. (Abban az időben a volt szocialista blokkból csak az MME vett részt az európai nemzetközi fórumokon.)

A Nemzetközi Madárvédelmi Tanács (a BirdLife elődje) Kelet Európai elnökévé választották 1981-ben és ettől kezdve valamennyi fontos nemzetközi madárvédelmi konferencián részt vett az MME képviselőjében. Magam először 1986-ban tudtam elkísérni egy ilyen konferenciára, ahol nagyon jólesően tapasztaltam, hogy milyen nagybecsüléssel és tisztelettel veszik körül a világ leghíresebb és legnagyobb egyesületeinek vezetői. Minden ilyen alkalommal a tőle megszokott lelkesedéssel beszélt egyesületünk eredményeiről.

Három cikluson keresztül volt az MME elnöke, lemondása után tiszteletbeli elnöké, majd Örökös Taggá választottuk. Nyugdíjas éveit jelenleg családjá körében tölti, tudományos munkáit rendezi, és folyamatosan érdeklődéssel kíséri az MME fejlődését. Betegsége miatt terepre sajnos már csak bottal, nagyon ritkán jut ki.

Köszönjük, Dénes Bácsi, amit az Egyesületért és értünk tettél! Örök optimizmusod kísérjen idős napjaidban is!

Kállay György

Jánossy Dénes két unokájával

Tartalom:

2 AKTUÁLIS

Útépítési tervek Európa

legértékesebb élőhelyein

Kovács András

4 ÉV MADARA

Pí-vit, pí-vit

Vándor Barbara

5 KITEKINTŐ

A farkas-sakál-

nyestkutya hármás

dr.Kiss J. Botond

7 GYAKORLATI VÉDELEM

Natura 2000 hálózat

Kovács András

8 MOZAIK

15 TIZENÉVESEK ÍRTÁK

16 MME-HÍREK

A címlapon pusztai hantmadár,

Szabó László felvétele.

Főszerkesztő:

Péchy Tamás

Kiadja:

Magyar Madártani és
Természetvédelmi Egyesület (MME)

<http://www.mme.hu>

Telefon: 1/275-6247

Fax: 1/275-6267

Szerkesztőség:

2345 Apaj, Platán sor 1.

E-mail: madartav@elender.hu

A lap elektronikus változata:

<http://www.madartavlat.hu>

ISSN 1217-7156

Útépítési tervek Európa legértékesebb élőhelyein

Ritka madárfajok élőhelyeinek tönkretétele

Kovács András

Tíz közép- és kelet-európai ország készül arra, hogy csatlakozzon az Európai Unióhoz, felvállalva a tagság minden előnyét és kötelezettségét. A csatlakozni kívánó országoknak - ahogy az EU jelenlegi tagországainak is - közös feladata, hogy kijelöljék és fenntartsák a vadonélő madarak és más élőlények fennmaradása szempontjából legfontosabb területeket, létrehozva ezzel az európai Natura 2000 hálózatot. A sokoldalú mobilitás és elérhetőség megvalósítása érdekében ugyanakkor szükséges a közlekedési infrastruktúra - út, vasút és vízi utak - hálózatának bővítése és minőségének javítása is a csatlakozó országok területén.

A BirdLife International nemrég megjelent tanulmányában e két hálózat szükségleteinek összeegyeztethetőségét vizsgálja az Európai Unió bővítése kapcsán.

A TINA (Transport Infrastructure Needs Assessment - Közlekedési Infrastruktúra Igények Értékelése) 1999-ben kiadott zárójelentése a 10 EU tagságra jelölt ország közlekedési infrastruktúrájának hálózatfejlesztési tervrajza. Ez a dokumentum az EU közlekedési miniszterei által 1997-ben jóváhagyott 10 Helsinkii folyosót, és az azokat összekötő főbb közlekedési vonalakat tartalmazza. Bár hivatalosan nem része az EU politikájának, mégis alapvetően meghatározza mind a nemzeti közlekedéspolitikai fejlesztések irányát, mind pedig az EU, valamint a Nemzetközi Hitelintézetek és magánbefektetők részéről a közép- és kelet-európai országokba irányuló befektetéseket.

Az európai Fontos Madaréőhelyek (Important Bird Area - IBA) kritériumai alapvető kiindulási alapot jelentenek az EU Madárvédelmi Irányelv alapján kijelölésre kerülő Különleges Madárvédelmi Területek (Special Protection Area - SPA) meghatározásakor. Az EU tagjelölt országoknak az IBA területeket ezért, mint SPA jelölt területeket célszerű kezelniük, amelyek így a jövőben várhatóan az európai Natura 2000 hálózat részét fogják képezni.

A BirdLife International a tíz hónapig tartó TINA elemzés eredményeként megállapította, hogy a TINA fejlesztési tervek jelenlegi formájukban a csatlakozó országok területén található Fontos Madaréőhelyeknek több, mint egyötödét, azaz 85 IBA területet közvetlenül veszélyeztetnek.

A jelentés elkészítéséhez a BirdLife bolgár, cseh, észt, magyar, lett, litván, lengyel, szlovák és szlovén partnerei egyaránt hozzájárultak, az IBA területek és a TINA fejlesztések közötti konfliktusokat illusztráló esettanulmányok készítésével. A jelentés elkészítésének folyamatát annak kiadója és támogató RSPB munkatársa, Waliczky Zoltán koordinálta, a magyarországi konfliktus-területek jegyzékét Szilvácsku Zsolt (MME) állította össze.

Az áttekintő vizsgálatok eredményeként megállapítható, hogy Magyarországon nem kevesebb, mint 15 (a jelenlegi 43 IBA terület 35%-a) Fontos Madaréőhelyet veszélyeztet a TINA hálózat fejlesztése, olyanokat, mint például a Kis-Balaton, a Sztarmár-Beregi-sík,

Út a semmibe

M. Schroder

vagy a Hevesi-sík. A 15 területből 8 terület (53%) közúti, 2 terület (13%) vasúti - talán meglepő módon - 4 terület (27%) vízi és 1 (7%) területet közúti és vasúti fejlesztések egyaránt veszélyeztetnek. Ezeken a területeken található többek között a világszerte veszélyeztetett cigányréce (*Aythya nyroca*), túzok (*Otis tarda*) és haris (*Crex crex*) hazai állományának jelentős része.

Az EU tagországokkal összevetve a csatlakozó országok - így Magyarország is - még viszonylag gazdag természeti örökséggel és nagyobb kiterjedésű, összefüggő ökológiai egységet képező tájakkal rendelkeznek. Ugyanakkor az új utak, vasutak, csatornák építése, valamint a meglévő létesítmények felújítása következtében jelentkező élőhelyvesztés és a madarak költését és táplálkozását zavaró emberi tevékenységek tovább fogják növelni az ezeken a védettnek tartott területeken a madarakra irányuló jelenlegi környezeti terhelést.

Az európai természetvédelmi civil szervezetek célja a jelentés elkészítésével

A TINA közútfejlesztés által potenciálisan veszélyeztetett IBA-területek Magyarországon

természetesen nem az infrastrukturális fejlesztések megakadályozása, hanem azok tervezési és megvalósítási folyamata során a természetvédelmi, társadalmi érdekek fokozottabb figyelembevételének, a tervezés átláthatóságának, a pályázat nyitottságának és a társadalmi érdekcsoportokkal történő rendszeres konzultáció elősegítése.

Ennek megfelelően a BirdLife International és európai partnerei, így az MME is, a következő javaslatok végrehajtását sürgeti, úgy európai, mint hazai szinten:

- Készítsenek stratégiai környezeti hatásvizsgálatot (SEA) a TINA folyosók lehetséges hatásainak feltárása érdekében nemzetközi és országos szinten is, különös tekintettel a IV., V., VII. TINA Folyosókra.
- Magyarország 15 potenciálisan veszélyeztetett IBA-területén részletes, projektszintű környezeti hatásvizsgálat (EIA) lefolytatása szükséges az élőlények sokféleségét befolyásoló jövőbeli hatások feltárása, valamint a kevésbé káros fejlesztési alternatívák azonosítása érdekében.

Útépitéssel járó élőhelyvesztés

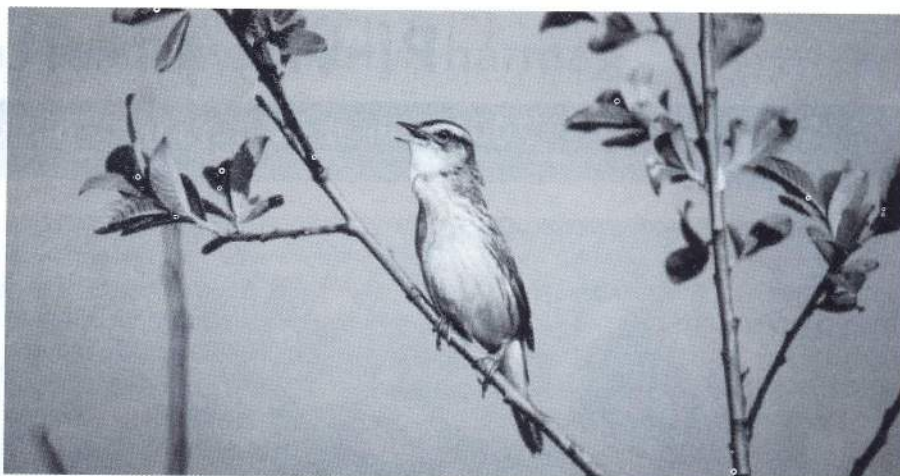
Márkus Ferenc

- A Környezeti Hatásvizsgálatokon (EIA) belül értékeljék az ugyanazon a Fontos Madárélőhelyen található különböző veszélyeztető tényezők halmozott hatását is.

... s megindulnak a gépek

Márkus Ferenc

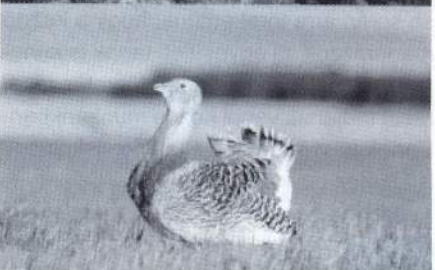
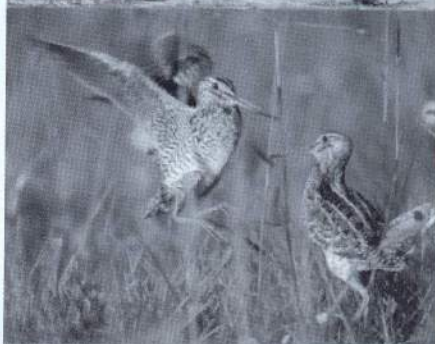
Csikosfejű nádiposzáta, melynek közép-európai állományait is érintik az autópálya fejlesztések RSPB archiv

- Kerüljenek minden, a TINA fejlesztésekből adódó negatív hatást a globális jelentőségű, vagy a globálisan veszélyeztetett fajok jelentős populációit eltartó területeken.
- Le kell állítani azokat az EU-s támogatásokat, amelyek az IBA területeket károsíthatják.
- A vízi utakra, elsősorban a Dunára egy új, sokkal inkább ökológiai szemléletű fejlesztési tervet kell megalkotni az EU Vízügyi Keretirányelvében lefektetett alapelvek felhasználásával.
- Szükséges a TINA hálózat aktualizálási, részletes tervezési, értékelési és támogatási folyamatának mélyreható társadalmi vizsgálatra bocsátása és nyílt konzultációja.
- Szükséges a TINA fejlesztéseknek a magyarországi IBA területekre, a tervezett Natura 2000 és egyéb védett területekre kifejtett hatásainak mielőbbi, Földrajzi Információs Rendszerrel történő elemzése, valamint a TINA adatbázis magyarországi adatainak folyamatos aktualizálása.

A javaslatok átvétele és alkalmazása segítséget nyújthat az uniós szárnyait próbálgató országok közlekedési igényei és az élővilág szükségletei közötti egyensúly megteremtéséhez. A természetvédelmi alapelvek ágazati politikákba való integrálása jelenleg is meghatározó elemei az Európai Unió politikájának. A sikeres EU tagság megkívánja a csatlakozó országoktól ennek az alapelveknek az elfogadását és az annak megfelelő cselekvést. Ennek egyik lehetséges módja a közlekedési fejlesztések és a természetvédelem közötti konfliktushelyzetek azonosítása és megoldása. Itt az idő, hogy megvalósítsuk ezt!

"A TINA hálózat Fontos Madárélőhelyekre (IBA) kifejtett potenciális hatásai-

nak értékelése a csatlakozó országokban" zárójelentés (angol nyelven), valamint az "Út a pusztításhoz?" RSPB-MME kiadvány korlátozott számban hozzáférhető az MME Titkárságon. □

Fotók: P. Glandell, T. Andrewartha, T. Down, C. H. Gomersall

Pí-vit, pí-vit

2001-ben az év madara a bÍbic volt

Vándor Barbara

BÍbicfiÓka

Péchy Tamás

Több mint két évtizede egyesületünk minden évben megválasztja az év madarát. Idén a bÍbicre esett a választás.

Nem ritka madár, de élÓhelyei - nedves rétek, szikések, holtágak - Európában csÓkkennek, ezért fontos feladatunk ezek megÓvása. A bÍbic jelenléte vonulás és fészkelés idején a lakÓhelyünk hátráiban azt jelenti, hogy érdemes nagyobb figyelmet fordítanunk arra a területre.

A védelmi év kapcsán az MME egy felmérÓ akciÓt indított, amelynek célja a bÍbic fészkelÓhelyeinek felmérése volt. Ez a program egyben lehetőséget kívánt biztosítani mindazoknak, akik segíteni szeretnék tevékenységünket. Kialakítása során arra törekedtünk, hogy a kezdÓ madarászok, új egyesületi tagok is könnyen ki tudják tölteni a kérdÓívet, ezáltal részt tudjanak venni közös munkánkban. Ennek köszönhetően általános iskolások is küldtek be adatlapokat.

4 Az ország szinte összes megyéjéből érkeztek adatok. FelmérÓink a program kapcsán 51 területet vizsgáltak, közel 6000 vonuló bÍbicet, 401 fészkelÓ párt fi-

gyeltek meg különbözÓ élÓhelyeken, kezdve a szántÓföldi kultúrától, réteken, legelÓkÖn át egészen az eperfÖldekig. Többen jelezték, hogy a költést mezÓgazdasági munkálatok, intenzív legeltetés, emberi zavarás veszélyezteti, melyek miatt több fészkelj sajnos elpusztult.

Az adatlapon azt is kértük, hogy a vizsgált területen fészkelÓ egyéb fajokat is jegyezzék fel, így hasznos adatokat kaptunk többek között a széki lille, kék vércse, cankÓk fészkeléseiről is.

Ezúton szeretnénk megköszÖnni minden résztvevÓnek a segítségét!

A felméréshez szükséges adatlapok a KAC támogatásával készültek el.

A Madarász Suli Faliújság legutóbbi számának témája is a bÍbic volt. A madár bemutatása mellett kiírtunk egy pályázatot is, melyben arra buzdítottuk a gyerekeket, hogy keressenek fel olyan nedves élÓhelyeket, ahol esélyük van bÍbicet látni, majd írják meg tapasztalataikat. A beérkezett munkákból a Madártávlat július-augusztusi számában olvashattak részleteket.

Az Év Madara Program idén is felkeltette az újságírók érdeklődését, így a Madártávlat mellett a TermészetBúvárban, az Élet és Tudományban, a Népszabadságban és a Magyar Nemzetben is olvashattunk a bÍbicről.

Budapesten a Blaha Lujza tér és az Astória villamosmegállóiban a várakozók bÍbices plakátban gyönyörködhetnek a DGW Média Kft, az ESMA Csoport tagja jóvoltából.

JövÓre talán hangosabban fog énekelni a sárgarigó, hogy hirdesse, Ó az év madara... □

A farkas-sakál-nyestkutya hármas avagy él-e még farkas a Duna deltájában?

Dr. Kiss J. Botond

A kérdés jogos, hisz vadászati könyvekben az ordas mint deltai vad még szerepel, friss közlésű, közkézen forgó deltai térképeken találkozunk a farkas deltai jelenlétének gondolatával, a turisták, szakemberek kérdeznak utána. Harmincöt éves deltai bolyongásaim során személyesen sohasem találkoztam vele, de ennyi nem elegendő bizonyíték. Ezért irattárakban utánanéztem a kérdésnek, levelezést folytattam a megyei és a határos vadászegyesületekkel, erdészeti hivatalokkal; hosszas beszélgetéseim voltak a deltai vadőrökkel, halász-vadászemberekkel, pásztorokkal. Hallani itt szétmarcangolt háziállatokról, mások sötétben izzó szemeket, baljós üvöltéseket észleltek, titokzatos árnyakat véltek megpillantani. De egyetlen itt készült, hiteles fényképről, fogott-lőtt farkasról, kétségbevonhatatlan tanúvallomásról sincs tudomásom.

A Tulcea-i múzeumban van egy adat nélküli, legalább 40 éves farkaspreparátum, és utalás, hogy 1962-ben a mintegy 50 km-re eső Niculitelén is lőtték egyet. A tulajdonképpeni deltából legalább negyven éve nincs bizonyíték a faj jelenlétére. Egy Sf. Gheorghe-i nyugdíjas erdész állítja, hogy ő lőtte az utolsót a község és Sulina között a tengerparton, 1954-ben, vagy 1955-ben. Ezt a kétes dicsőséget C.A. Rosetti-i helybeliek vitatták, ill. igényelték. Ez ügyben kétségtelen irattári adatokat nem találtam, de a szóhasználat alapján lehetséges, hogy Letea szigetén éltek az utolsó mohikánjai e rosszhírű kutyarokoknak, s a derék szelistyei juhsgazda-mokányok unokái irtották ki. Tény, hogy elejtése nem a jóakaraton múlt, hisz a magyarok e hajdani totemállata, amelyiknek a nevét sem volt szabad kiejteni (hisz neve tulajdonképpen jelző!), enyhén szólva mindig népszerűtlen volt, ölte-lőtte, aki csak tehetett.

Megjegyzendő, hogy a peremvidéken, a Dobruzsza-fennsík erdeiben telente néhanapján fel-felbukkanhat egy magányos példány, így a legutolsó, amiről tudomásunk van, 1985-i teríték. A szomszédos megyékből, ahonnan a farkas beszivároghatott volna, szintén kevés adatot találtam. Délebbre, Cernavoda

A. Rettig természetbúvár, elejtett deltai farkassal (a korra, s területre jellemzően a nyakkendős-keménygaléros derék úr bőrhoeskort s vízhatlanított lenvászon lábszárvédőt hord; gumicsizma akkor itt nem volt).

Archív felvétel kb. 1939-ből

körül 1994-ben kilőttek kettőt, de a Delta körüli megyékből nincs frissebb, biztos információ. Brailából 1971 óta nincs lőtt példány, sem az utóbbi 15 évből megfigyelés. Galati megyében 1975-ben jutalmaztak egy elejtőt, 1984-ben pedig gerreznáért próbálta valaki fölvenni a dűvad után járó prémiumot.

Mindez arra mutat, hogy a tulajdonképpeni Duna-deltában már rég, legalább 40 éve nincs farkas, bár régebben kétségtelenül élt itt. Olyan szófejtő magyarázat is van, hogy a Farkasok Szigete (Grindul Lupilor) ezen állatról kapta a nevét. Nem valószínű, hisz régebbi tér-

képeken mint toponímia, a Kurtbei, tehát Farkas Bej szerepel, ami vélhetőleg személynév lehetett. Hogy az itteni ordas, az ún. nádifarkas, tehát a mocsaras életérhez küllemben, viselkedésben alakult helyi alfaj lett volna, amint azt sokan állítják, vagy a Dobruzsai-fennsíkről idemenekült példányokból álló mikropopulációma - már nehéz volna eldönteni. Tény viszont az, hogy itt is szegényebbek letünk egy fajjal, aminek a Bioszféra Rezervátum keretein belül létjogosultsága lehetne.

Manapság a deltavidéken, s a lagúnák környékén élő legnagyobb száraz-

földi ragadozó a sakál. Az utóbbi évtizedben gyakran lehetett e fajt észlelni Észak-Dobrudza erdeiben, 1972-től jelenléte folyamatosan kimutatható. Bár a helyi vadászok által lőtt példányok elkallódtak, a tulceai múzeumban van egy adatnélküli preparátum; egy másik sakált 1996 tavaszán Galati közelében, Zaclauban vertek agyon, sőt, a tichilesti lepratelep orvosa szerint a környéken már falkába verődve is látták. De a legbiztosabb sakálos terület

Érdekes volna kikutatni a sakál, s a szintén bevándorolt nyestkutya viszonyát, amellyel ugyanazon élettérben található meg, s gyakorlatilag majdnem azonos ökológiai fülkét foglal el: mindkettő igénytelen, széles táplálékspektrumú, magas alkalmazkodóképességű kutyaféle.

Ez a furcsa, borzból, mosómedvéből, bozontos házikutyából összekevertnek tűnő, a szabad természetben mégis célszerűnek bizonyult vademlős egyes ál-

Nyestkutya

talán a már említett Kurtbei, ahol nemegyszer láttam sakált, olykor négyet is egyetlen napon. Romániában a sakál törvényes vadászidénye szeptember 15-től március 31-ig tart. Az utóbbi években a Vadu és Corbu helységbeli vadászok több példányt is elejtettek a lagúnavidék Constanata-hoz tartozó részén; egy példány bőre hozzám is eljutott.

A sakál kinézésre a róka és farkas közötti átmenet, farka rövidebb ezekéinél. Meglehetősen óvatos, leginkább alkonnyat után jön elő. Manapság határozottan felhúzódt a Dobrudzsai-fennsíkra is, ahol már kártételt is rónak fel e jövevénynek. A gyér szakirodalom szerint itt van elterjedési területének északi határa, a Balkánon már gyakori vad; a farkassal pedig, mint konkurens fajok, kölcsönösen kizárlják egymást. Így a sakál deltai jelenléte közvetett bizonyíték lehet a farkas hiányára. Tény, hogy a tengerpart homokján, lecsapolt halastavak iszapjában egyre gyakrabban látni sakálnyomot.

latfajok gyors, látványos elterjedésének iskolapéldája is lehetne. A balkáni származású sakállal szemben a nyestkutya őshazája a Távol-Kelet, az Amur és az Usszuri vidéke, ahonnan a szovjet prémtenyésztők telepítették be a Szovjetunió nyugati részébe. Új hazájában az életrevaló kutyarokon igen gyorsan alkalmazkodott a helyi viszonyokhoz. Nem visel már olyan dús prémcsuhát, mint Mandzsuria rengetegekében, téli álmát is megspórolja: nem hibernál mint az Ohotszkitenger partján élő fajtársai, csak vastag zsírréteget szed magára, akár a borz, s kevesebbet mozog, ha beáll a zimankós, hideg tél.

A Szovjetunió délnyugati részéből hamarosan átterjedt Finn- és Svédországba, a balti államokba, s megjelent Lengyelországban és Romániában is, itt 1951-ben fogták az első hiteles példányt, amelyik szakember kezébe is került. A nyestkutya azóta átterjedt Magyarország, Csehország, Szlovákia, Ausztria, Németország területére is, s hódító útján bizonyára csak az Atlanti-

óceán állítja meg. Igénytelensége, nagyfokú alkalmazkodóképessége, szaporasága (néha tucatnyi kölyök is van egy alomban!) olyan tulajdonságok, amelyekkel egyre több előnyre tesz szert.

Kitűnően föltalálja magát a Delta zombékos mocsarai, nádasai között is. Mindent megeszik, ami egy kutyaféle táplálékként elképzelhető. Összeszedi a rajzó csiborokat, kígyót-békát fog, fölfalja a hal- és emlősdögöket, beeson a tyúkólakba, lerántja a néhány napos kisbárányt vagy malackát, de sokszor beéri tejeskukoricával, szőlővel, dinnyével, a tenger által partra védett kagylókkal. Egerészik is, pl. Sacalin szigetén - ahol erősen elszaporodtak a patkányok az értékes prémű vidra és nyérc kicsapdázása után - a nyestkutya rövid úton véget vetett a rágcsáló-uralomnak. A sakállal ellentétben vadászati jelentősége van, prémje "japán róka", "tengeri róka" néven ismert a szűcsiparban. Mostanában szorgalmasan üldözik a deltai halász-vadászok: éjjel, zseblámpafény-nél, "fogós" kutyák segítségével hajszolják, a sarokba szorított vaddal pedig hamar végez a fütykös.

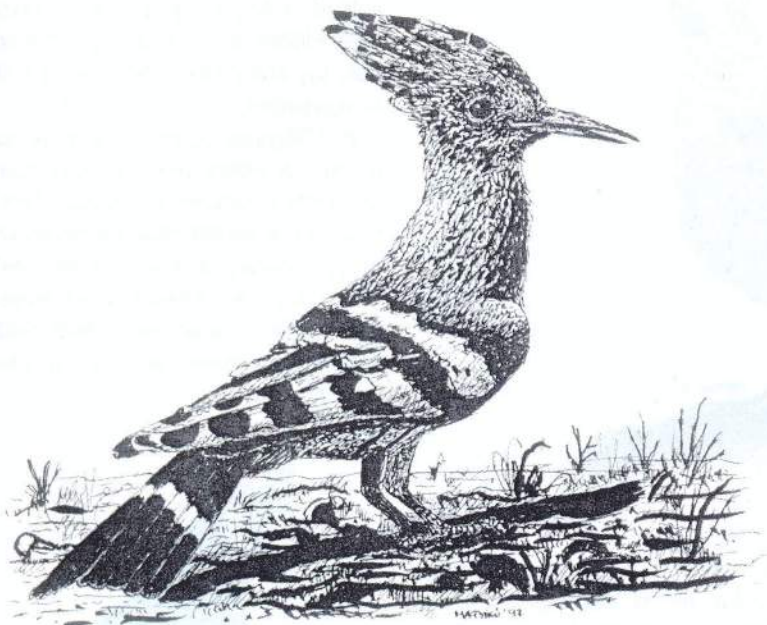
Ismert tény, hogy a farkas szívesen vadássza és falja fel az útjába került házikutyát. Nem ismerek irodalmi adatokat a farkas és nyestkutya közötti, fogásban, vagy a szabad természetben kialakuló kapcsolatról, de valószínű, hogy ez antagonisztikus, kizáró viszony. Gondoljunk csak pl. a csúcsragadozó orosz-lán viszonyulására a leopárdal, vagy párduccal szemben. Vagy a Kárpátokra leszűkítve: ahol hiúz él, nincs vadmacska. Így a nyestkutya jelenléte, akár a sakálé is a Duna-delta életterében, szintén a farkas itteni kipusztulását látszik bizonyítani.

Míg az erdészeti szervek, ökológusok stb. tartózkodása a jövevényfajok iránt szinte egyértelmű, a farkas érdekében még mindig folyik az ideológiai harc a vadászok és természetvédők között. A haszon- és kártétel mérlegének kérdésére itt nem óhajtok kitérni, csak azt kiemelni, hogy ezen Európaszerte ritka, és lenyűgöző életmódot folytató vadat nemzetközi egyezmény védi - az 1979-es Berni Egyezmény, amelyhez Románia 1993-ban csatlakozott. Így a 103/1996-os vadászati törvény a 2-es függelékben a farkast már a védett fajok közé számítja, amelynek elejtése már bűncselekmény. Hogy mi módon sikerül mégis a pénzes vadászvendégnek medvét, farkast löni a Kárpátokban? - ennek magyarázatára nem vállalkozhatunk. □

Natura 2000 hálózat

természeti örökségünk védelme az Európai Unióban

Kovács András

Búbosbanka

Matyikó Tibor

Az európai uniós integrációs folyamat során Magyarország legfontosabb természetvédelmi-jogharmonizációs kötelezettsége jelenleg az uniós szempontból jelentős természeti értékekkel rendelkező területek összefüggő hálózatát alkotó Natura 2000 hálózat felállítása.

A Natura 2000 hálózatot az egymással összefüggő védett területek két típusa, a Különleges Madárvédelmi Területek (Special Protection Areas - SPA), valamint a Különleges Természetmegőrzési Területek (Special Areas of Conservation - SAC) építik fel. A két védett területtípus kijelölése egymástól független feltételek alapján történik, ezért egyes területek bekerülhetnek a Különleges Madárvédelmi Területek, és a Különleges Természetmegőrzési Területek listájába is.

A Különleges Madárvédelmi Területeket az Európai Unió Madárvédelmi Irány-

Erdei sikló

Lazányi István

elv (Wild Birds Directive 79/409/EEC) rendelkezései alapján jelölik ki a tagországok. A védett területek ide sorolható csoportját a megritkult és veszélyeztetett, vadon élő madárfajok és azok élőhelyeinek védelme érdekében hozzák létre. A kijelölést - az irányelvnek megfelelően - politikai és gazdasági érdekek nem befolyásolhatják.

A Különleges Természetmegőrzési Területeket az Európai Unió Élőhelyvédelmi Irányelve (Habitats Directive, 92/43/EEC) alapján kijelölt, az Unió szempontjából védelemre érdemes területek alkotják. Az Élőhelyvédelmi Irányelv - a Madárvédelmi Irányelvet kiegészítve - a madárfajokon kívül minden más, a tagországok területén természetes körülmények között előforduló állat- és növényfaj és ezek természetes élőhelyeinek a védelmét szolgálja.

Magyarország esetében az említett két irányelv az európai uniós csatlakozáskor lép életbe. A tagországokhoz hasonlóan az irányelvekben megfogalmazott kötelezettségeket hazánk is köteles beépíteni nemzeti jogrendszerébe, új jogszabályok alkotásával, vagy a már meglévő jogszabályok módosításával. A jogharmonizáció során a NATURA 2000 hálózat felállításával a faj- és élőhelyvédelmet egyaránt megalapozó, európai uniós szintű jogi védelmet, valamint az ezt elősegítő Közösségi finanszírozást biztosíthatunk egyedülállóan gazdag,

ugyanakkor rendkívül sebezhető természeti örökségünk számára.

A kijelöléssel érvénybe lépő jogi eszközök azonban önmagukban nem, csak megfelelő érvényesítésük esetén képesek ellátni feladatukat a természeti értékeink megőrzésével kapcsolatban.

A Natura 2000 hálózat természetvédelmi céljainak eléréséhez ezért előrelátó tervezésre, és összehangolt, hatékony cselekvésre van szükség. Ennek során a természetvédelmi és más politikák (mezőgazdaság, közlekedés, turizmus) integrációjának úgy kell megvalósulnia, hogy abban a társadalom minden fontos szereplője (közigazgatás, vállalkozások, lakosság) aktívan közreműködjön.

Az európai uniós politikák és támogatások összetett társadalmi - gazdasági - természetvédelmi hatásainak részletes feltárásával és elemzésével párhuzamosan azonban a jövőben is alapvető feladatunk marad a természetvédelmi-madártani értékeket hordozó IBA és Natura 2000 területek monitoringja és természetvédelmi célú kezelésének elősegítése.

Nagyililik

Matyikó Tibor

Egyesületünk tagjai a kutatástól a szemléletformálásig a tevékenységek széles skálájával a jövőben is aktívan hozzájárulhatnak természeti értékeink, a madárvilág fennmaradásához az európai uniós csatlakozási folyamat rendkívül gyorsan változó társadalmi-gazdasági környezetében.

(A "Natura 2000 hálózat - természeti örökségünk védelme az Európai Unióban" kiadvány, valamint az öt, világszerte veszélyeztetett hazai fajt bemutató információs képeslap decembertől hozzáférhető lesz az MME Titkárságon és a helyi csoportok titkárainál) □

Szép eredményt értünk el a Nemzetközi Madármegfigyelő Napokon

Vadgerle

Matyikó Tibor grafikái

A Birdlife International idén október 6-án és 7-én immár tizedszer szervezte meg a Madármegfigyelő Világnapot. Természetesen az MME is részt vett az akcióban, melynek célja, hogy minél több emberhez eljusson a természetvédők üzenete a madárvilág és a természet védelmének fontosságáról, a természetvédelmi szervezetek munkájának jelentőségéről. Egész Európában, így hazánkban is számos madarász ment ki ezen a hétvégén a terepre, s jegyzetelte a megfigyelt madarak számát és fajtát. Mivel a madármegfigyelő nap egyfajta verseny is jelent az országok között, a

madarak számát, a leggyakrabban megfigyelt fajokat és az esetleges kuriózumokat minden helyszínről jelentették az egyesület központja felé, ahol aztán összesítették az adatokat, és továbbküldték a Birdlife International-nak.

Hazánkban 3289-en (köztük több iskola tanuló) végeztek megfigyeléseket 135 helyszínen, s összesen 388 063 madarat észleltek. A legnagyobb számban látott faj a dankasirály (66 624 példány), a seregély (56 955) és a tőkés réce (53 424) volt.

A különlegességek között megemlíthetjük a későn vonuló molnárfecskéket és fehér gólyákat, illetve az olyan ritka madarakat, mint a kerecsensólyom, a parlagi sas, a kis kárókatona, vagy a vándorsólyom. Megérkeztek a pusztákra az első darvak; a vizek környékén és egyes mezőgazdasági területeken pedig nagy lúd- és récecsapatok mozgását lehetett megfigyelni.

Az egyik helyszínen, a budapesti Margitszigeten a madármegfigyelés mellett a fő cél az volt, hogy minél több emberhez jusson el az egyesület és a természetvédelem üzenete. A kisállatkert mellett felállított sátrakban vasárnap délelőtt kilenc és délután négy óra között játékos családi vetélkedőn vehettek részt az arra sétálók, emellett izelítőt kaphattak az MME gondo-

zásában megjelent madárhang CD-k anyagából, illetve megvásárolhatták az egyesület kiadványait. Nagyon sikeres volt ez a Margit-szigeti akció, hiszen a szép időben sok látogatója volt a szigetnek, így sok embert meg tudott szólítani az egyesület.

A Világnap számunkra más szempontból is sikeresnek bizonyult, hiszen a nemzetközi összesítést végző Finn Madártani Egyesület első jelentései szerint Magyarország a helyszíneket tekintve Európában az előkelő első helyen, a résztvevők számát és a látott madarak számát figyelembe véve a második helyen végzett.

Vetési varjú

Tisztelt MME!

Nagyon örültem, hogy az Önök szervezésében egy nagyon kellemes és hasznos napot tölthettem el a Nemzetközi Madármegfigyelő Napon Olaszliszka-Tolcsván, 2001. október 6-án.

Örülök, hogy vannak még ilyen lelkes emberek, akik környezetüket nem szennyezik, pusztítják, rombolják, hanem védik, ápolják, szeretik a környezetet és annak számtalan élőlényét.

Ezért döntöttem úgy, hogy én is tagja leszek ennek a nagyszerű egyesületnek és sok újat fogok tanulni a közeljövőben a madarak és a többi élőlény világából.

Még egyszer köszönöm a nagyszerű és feledhetetlen hétféle napot!

Csak így tovább!!!

Tisztelettel:

Hollósvölgyi Máté

Sátoraljaiújhegy, 2001. október 8.

Barkós cinege

A Zselic hűtlen madarai

Megváltozott a Zselic madárvilága is Schmidt Egon is szomorúan vallja be, hogy a szép, kedves vagy édes dalú ismerősei már nem várják a pisztrángos patakok mentén, a kőbányákban, vagy a tiszai dzsumbujokban. Tán, mondanom sem kell, hogy a fehérmellényes vízirigóról a csodás színű kövirigóról és a páratlan dallal csattogó nagy fülemüléről van szó.

Kicsiny birodalmunkban a "Zselicben" is hasonlóak a jelenségek. Itt tündököl még a pompás színű és röptű piripió, a gyurgyalag. Télen, nyáron ott gubbaszt a

repülő drágakő, a jégmadár a patakok, tavak partján, de tán a leggyönyörűbb, a szalakóta elhagyott bennünket! Pár kis őrgébics is létezett valamikor, s hantmadár. Ma nincsenek. A mezők kedves pittypalattyja újra szól, de a foglyok eltűntek a mezőkről. Nem szítal a vörös vércse, az öreg erdők törpekuvika sem szól! A bankák szép repte, a nyaktekerics rikácsolása már ritkasággá lett.

Oly rég nem látom már a tavaszi átvonuláskor az igen szép, feltűnő díszű madarakat, az örvös légykapót, a kerti rozsdafarkút és a csodás kékbegyet.

Tán nem csoda, hogy elmenekültek, hiszen az ember agyát is szétveti a zaj. Hol van már a régi szanatóriumi idill amikor, a nyílt legelők, öreg, odvas fái közt csak tehének jártak. A mezők lovasekői, kézikasza surrogása után a dübörgő traktorok, kombájnok zajától még a nyulak is elmenekülnek!

De az eltűnt madarak mellett vannak új terjeszkedők is. Az ökörszem, a fekete harkály, a holló mára állandó lakók lettek melyek gyerekkoromban nem léteztek itt a Zselicben.

Z. Horváth József

Matyikó 2001

A füleskuvik sikeres költése a dombóvári Szigeterdőben

Dombóvár városban és peremterületein 1980 óta végez rendszeres madármegfigyelést és madárgyűrzést a csoport 15-20 tagja. A több mint két évtizedes munka során 182 fajt sikerült megfigyelni, és 84 költését tudtuk bizonyítani a településen.

Akkor megfigyelőként vonuló példányra gondoltam, csak a véletlenek sorozatának köszönhető, hogy a madár sikeres költése tudomásomra jutott. Július 18-án, délelőtti órákban telefonon kerestek, hogy szokatlanul kis termetű, de tollas bagolyfiókát találtak a Szigeterdőben.

gyon barátságos madarat este vittük vissza a szülők revírjébe. Előtte kétszer 20-20 sáskát kézből elfogyasztott. Este már egy egész csapat madárasz indult a város 3-4 hektáros idős faállományú parkjába.

Néhány lépést tettünk a park déli bejárájánál, mikor meghallottuk a szülők hangját. A fiókát jól látható helyre, az óvoda téglakerítésére, kb. 2 méter magasságba raktuk. Néhány percig kellett csak várunk, hogy az egyik szülő megjelenjen, és már hívta is a fiókát. Közben további hangokra lettünk figyelmesek. A park déli részét figyelve kb. fél órára volt szükségünk, hogy további két fiókát találjunk.

A füleskuvik fészke az idős mezei juhar harkály készítette odúja volt. Revírje a Szigeterdő - egy hajdani ártér sziget-szerű részének négy hektáros maradványa - ahol 100-180 éves kocsányos tölgy, magas kőris, mezei juhar alkotja a faállomány 70%-át. Ez a hely legalább olyan gazdag rovarokban, mint az állandóan fényben lévő kórházkert, de az utóbbiban nem található költésre alkalmas helyet (fiatal fák, sok cserje a jellemző) a füleskuvik. Jövőre a helyzet változni fog, mert a fészkelésre alkalmas helyeken odúkkal várjuk a hangjáról könnyen felismerhető baglyot.

Nagy Sándor

A fióka

A szerző felvétele

Az idei év (2001) két ritka faunisztikai "csemegével" is szolgált. Kora tavasszal a túskei tavak felett gólyatöcsök repültek át (Bakonyi András látta őket), míg május 4-én éjszaka 23-24 óra között a kórház parkjában füleskuvik szólt. (Mire jó, ha az ember beteg?)

Előtte a napokban óriási vihar volt, több fát megcsonkított a szél. A Szigeterdőben egy idős mezei juhar koronáját törte le, az ágak között találtak rá a fiókára. Délben már nálunk volt a madár, s legnagyobb örömmre füleskuvik volt a fióka. Kifejlett, jó "fizikai" állapotban lévő és na-

Fürj a pályaudvaron

Augusztus 12-én déltájban leszálltam a Vácról a Nyugati pályaudvarra érkező vonatról, s a napsütötte aszfalton legnagyobb meglepetésemre egy fürjet láttam álldogálni. Olyan otthonosan tekintgetett jobbra-balra, mintha ez a teljesen idegen környezet a legmegszokottabb dolog lenne számára. Gondoltam, talán sérült, vagy nem tud repülni, és közelebb léptem, de erre felrebbent és erőteljes, egészséges repüléssel átívelt a vonatcsik fölött, és eltűnt a pályaudvari oszlop- és kábelsűrűségben. Egészen biztos, hogy fürj volt: termetéről, oldalának és hátának világos csíkozásáról, a szemfejlődött és alatti szintén világos ívekről, nagyon rövid farkáról kétségtelenül azonosítható volt. Jól szemügyre vettem, hiszen csak 4-5 méterre álhatott tőlem. Vajon, hogy kerülhetett a pályaudvarra?

Remsey András

Zalai Tamás

A terepmadarászok ötödik országos találkozója 2001 szeptemberének első hétvégéjén került megrendezésre a Hortobágyi-halastavon. A találkozó menetén a szervezők az idei évben több dolgot is változtattak.

A tavalyi, Tisza-tavi találkozón a résztvevők úgy döntöttek, hogy a következő évtől minden évben azonos időpontban és azonos helyszínen találkoznak. Több helyszín közül sikerült kiválasztani a Hortobágyot. A rendezés jogáért versenybe szállt a Balaton és a Villányi-hegység is, áprilisi időpontokkal. A választás több ok miatt esett végül a Hortobágyra és a szeptemberi hétvégére:

- a Hortobágy vonzereje nagy, képes több ember lecsábítására
- több a szálláslehetőség (de, mint idén kiderült még így sem elegendő)
- jobbak a szervezési adottságok
- a halastó jól lehatárolható terület
- áprilisban több ember elfoglalt, nincsenek felmérések stb.

A szervezésnél igyekeztünk egyéb, jeles dátumokat is kikerülni, mint a Madár-megfigyelő Nap, szinkronok, stb. A másik ok, amiért szeptember első hétvégéjére esik a találkozó az, hogy ilyenkor még általában melegebb az idő, többen tudnak sátrazni.

Az eddigi találkozók általában szűk körben lettek meghirdetve, sok esetben meghívós rendszerrel. Ezen szintén változtattunk, igénybe vettük az MME által rendelkezésre álló hirdetési lehetőségeket, a Túzokoz, a Madártávlatot és a madár valamint a twitcher listákat. Ezek révén szélesebb körben hirdethettük meg a programot, több ember számára lehetővé téve a csatlakozást.

Szintén fontos változtatás volt, hogy a megszokott előadások mellett az idei évben egy 24 órás madarász versenyt rendeztünk meg. A verseny lényege, hogy 24 óra alatt melyik három fős csapat tud több madárfajt megfigyelni a kijelölt területen (Hortobágyi-halastó). A szervezők a szigorúan szabályozták e versenyfeltételeket. Mindenkinek be kellett pl. tartania a szigorú természetvédelmi szabályokat (egyébként a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság nem is adott volna engedélyt a program lebonyolítására), pl. a kijelölt utakat nem lehetett elhagyni, stb. A rendezők az érvényben lévő természetvédelmi szabályoknál sokszor szigorúbb rendelkezéseket is hoztak, pl. nem

lehetett magnót használni, éjszaka elemlámpákat a leseken nem lehetett használni, stb. A versenyszabályok betartását a rendezők a helyszínen folyamatosan ellenőrizték, ám szerencsére a csapatok fegyelmezetten viselkedtek és senkit nem kellett kizárni. A versenyzők különös figyelmet fordítottak a szemeteletésre is. A hétvége után végigjártuk a tavakat, de szinte semmilyen szemetet nem találtunk a területen.

Amikor elkezdtük szervezni a találkozót az volt a terünk, hogy a résztvevőknek az útiköltségen kívül szinte ne legyenek kiadásai. Ehhez több szponzort kellett felhajtunk, ami nagyjából sikerült is.

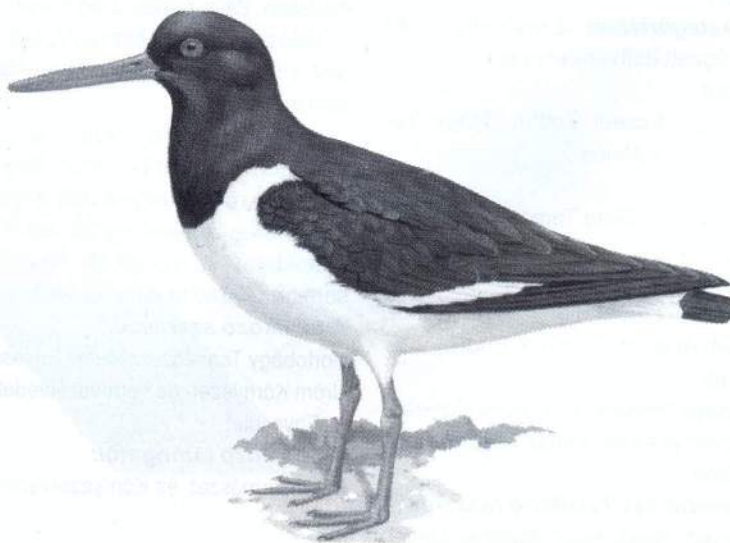
A találkozó augusztus 30.-án, pénteken 16 órakor kezdődött. A csapatok a halastó bejáratánál felállított házban regisztrálhattak. Minden regisztráló megkapta az esti nyársaláshoz szükséges ételt és nyársat, valamint a versenyhez szükséges programfüzetet, ami tartalmazta a versenyszabályzatot és a fajlistát, valamint a szervező egyesületek kiadványait. Az első hatvan jelentkező a speciálisan erre a találkozóra készített pólót kapott. A regisztráció és a regisztrációs csomagot (beleértve a pólót is) ingyenesen biztosítottuk. A póló hátán a találkozók szimbólumának választott fecskesirály található, míg az elején idei évben egy nádi sármány. Amikor szerveztük a találkozót 40-50 ember megjelenésére számítottunk. Ezért rendeltünk hatvan pólót, hogy ha esetleg többen jönnek, árulni is tudjuk a helyszínen. Ahogy érkeztek a jelentkezések már lát-

tuk, hogy jóval több, 70-80 emberre számíthatunk, ami meghaladta az általunk rendelt pólók mennyiségét. Mivel utánrendelésre már nem volt időnk, így sajnos a helyszínen már nem tudtuk ezt a pólót árulni. A hétvégén, tudomásunk szerint 103 ember vett részt a találkozón.

A regisztráció után Gyarmathy István, a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatója nyitotta meg a találkozót. Ezt követte a vacsora, majd a szálláshelyek elfoglalása, ami a helyszínen sátorban és a Nemzeti Park Nyugati fogadóházában történt.

Az este folyamán ifj. Oláh János a dél-amerikai madarokról, biogeográfiájáról tartott diáképes előadást, majd Dr. Kovács Gábor a Hortobágy természeti értékeiről. Ezt kötetlen beszélgetés követte, ami a másnapi verseny korai időpontja miatt nem húzódott olyan sokáig, mint szokott.

Szombaton reggel hét órakor kezdődött el a futam, amin 28 csapat vett részt, két kategóriában. Az egyik a "profi", melyben nagyobb madarász múlttal és tapasztalattal rendelkezők indultak, és az "amatőrök", amit főleg az ifjúsági korosztály és kísérőik alkottak. A verseny ideje alatt nem volt kötelező a 24 órát végig madarászással tölteni, a regisztrációs pontnál bármikor el lehetett hagyni a tavakat. A háznál a szervezők büfét üzemeltettek a nap folyamán az éhes madarászoknak. Az estét csak a nagyon elszántak töltötték a halastavak területén. A többiek számára Vasas András Törökország és Grúzia madarairól és

Kőfogató

H. J. Slijper

tájairól tartott diaképes előadás a halastavi kastély kertjében.

A 24 óras vetélkedő vasárnap reggel ért véget. A szervezők a leadott fajlisták alapján összeszámolták a 24 óra alatt megfigyelt madarakat, megállapították a helyezéseket. A résztvevők egy része szakszervezetével havasi lilék megfigyelésére indult a Dél-Hortobágyra.

A díjak kiosztására, eredményhirdetésre fél tízkor került sor. A profi kategória győztesei nagy értékű, angol nyelvű madaras könyveket rendelhettek, a számukra készített számozott pólók átvevésével egyidejűleg. Az amatőr kategória győztesei magyar nyelvű könyveket és kiadványokat vehettek át. Díjazásban részesült mindkét kategória legviccesebb csapatneve, valamint a legritkább madárfajt találók is. Az eredményhirdetés után került sor a találkozó zárására, amit egy halászlé elfogyasztása és egy kisebb focimeccs koronázott meg.

Néhány szó az eredményekről.

A 24 órás Madarász Futam alatt a Hortobágyi-halastó területén a megfigyelők 159 madárfajt észleltek. A találkozó legritkább faja egy öreg terecankó volt, amit Csonka Péter, Bagdi Antal és Weszelinóv Ottó talált, szinte egy időben. Ennél is ritkább madár volt az a fiatal nyílfarkú halfarkas, amit Ónodi Miklós és Barkóczy Csaba talált. Sajnos ezen madár találása nem járt különdíjjal, hiszen elpusztulva találták a XI-es tógátján. A Futam alatt további megfigyelt ritkább és érdekesebb madárfajok: nagy lilik, pusztai ölyv, kis sólyom, parti lile, fenyérfutó, sárjáró, kis goda, köforgató, vékonycsőrű víztaposó, szerecsensirály, kacagócsér, lócsér, rozsdástorkú pityer, nagy fülemüle. A versenyen 28 csapat indult el és a szervezőkkel együtt 103 fő regisztrált.

A profi kategóriában az első helyen két csapat végzett holtversenyben.

I. helyezett

Sakertour: Ecsedi Zoltán, Nagy Tamás, ifj. Oláh János

II. helyezett

Green-Brown: Emri Tamás, Gyüre Péter, Zöld Barna

III. helyezett

Budapest Raptors: Dr. Magyar Gábor, Schmidt András, Dr. Soós Endre

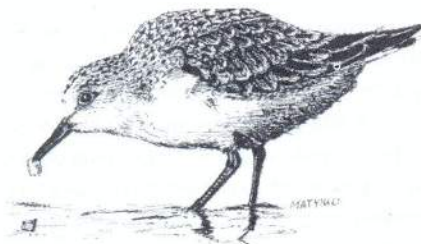
IV. helyezett

Hortobágy Természetvédelmi Egyesület: Szilágyi Attila, Varga László, Végvári Zsolt

A Terepmadarász Találkozó résztvevői:

Albert László, Bagdi Antal, Ballabás Gábor, Barkóczy Csaba, Batki Gellért, Batkó Kolos,

Berényi Zsombor, Borbáth Péter, Czitor Bea, Csernák Szabolcs, Csonka Péter, Demeter László, Dobi András, Domoki Ferenc, Dorkó Dániel, Dósa Ildikó, Dósa Katalin, Dósa Lajos, Dósa Márton, Dósa Péter, Ecsedi Zoltán, Emri Tamás, Fabók Márton, Fatér Imre, Fogarasi Péter, Godér Róbert, Gyarmathy István, Gyorfői Lilla, Gyoróssy Tamás, Gyüre Péter, Hadarics Tibor, Harangi Mária, Harangi Sándor Haraszthy László, Horváth Róbert, Hodör István, Kalocsa Béla, Kelemen Márton, Kerekes Péter, Kisszékelyi Zsolt, Koczka András, Kókay Károly, Kóta András, Dr. Kovács Gábor, Kovács Katalin, Kun László, Lendvai Csaba, Lendvai Ferenc, Ludnai Tünde, Dr. Magyar Gábor, Mazula András, Mészáros Csaba, Mogyorósi Sándor, Molnár Balázs, Monoki Ákos, Motkó Béla, Müller László, Nádasi Ádám, Nagy Gyula, Nagy Károly, Nagy Tamás, Nyilas Gergo, ifj. Oláh János,

Fenyérfutó

Matyikó Tibor

Oláh János Ónodi Miklós, Oroszi Zoltán, Palatin Gábor, Palercsik Judit, Papp Ferenc, Péntes László, Pigniczki Csaba, Polner Zoltán, Ragats Zsófia, Riezing Norbert, Rózsa Péter, Sándor Attila, Schmidt András, Silkó Zoltán, Soós Endre, Sutyák János, Szabados Norbert, Szakál László, Széll Antal, Szilágyi Balázs, Szilágyi Adrienn, Szilágyi Attila, Szegedi István, Szeimann Péter, Szimuly György, Tar János, Tihanyi Gábor, Tóth Lujza, Togye János, Ungi Balázs, Vadász Szilvia, Ványi Róbert, Varga László, Vasas András, Végvári Zsolt, Weszelinóv Ottó, Valter Wettstein, Zalai Tamás, Zöld Barna.

Valószínűleg a felsorolásból néhány név kimaradt, amiért mindenkitől elnézést kérünk!

Annak ellenére, hogy az időjárás többször nem volt kedvező, minden nap esett egy rövid ideig az eső a résztvevők nagy lelkesedéssel vettek részt a programokban. A szombati futam-kezdést sem befolyásolta a heves eső.

A találkozó szervezői:

Hortobágy Természetvédelmi Egyesület
Üröm Környezet- és Természetvédelmi Egyesület

A találkozó támogatói:

Bihar Természet- és Környezetvédelmi Egyesület
Calidris Kft.
Hortobágyi Halgazdaság Rt.

Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság
Hortobágy Természetvédelmi Egyesület
Hortobágyi Természetvédelmi és Génmegőrző KHT.

Karszt Természetvédelmi Egyesület

Kállay György

Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Békés-megyei Hcs.

MME Hajdú-Bihari Csoport

MME Monitoring Központ

Pest Környéki Madarász Kör

Rózsa Péter

Sakertour

Tar János

Üröm Környezet- és Természetvédelmi Egyesület

Ettől az évtől kezdődően minden év szeptemberének első hétvégéjén rendezzük meg a Terepmadarász Találkozót és a Madarász Futamot. A helyszín is marad a Hortobágyi-halastó. A jövő évtől annyi változtatást tervezünk, hogy a találkozót négy naposra tervezzük, mert a 24 órás madarászat miatt kevés idő jutott beszélgetésekre, problémák megvitatására. Tehát akinek már van 2002-es naptára már előre beírhatja szeptember első hétvégéjére: Hortobágyi-halastó, Terepmadarász Találkozó.

Végezetül álljon itt

néhány résztvevő véleménye a Terepmadarász Találkozóról.

Haraszthy László: "Lenyűgöző volt számomra, hogy már a 13-15 éves gyerekek is, szinte hihetetlen felkészültséggel rendelkeznek, fajismeretük minden képzeletemet felülmúlja. Nagyon örülök annak, hogy ilyen sokan részt tudtak venni és annak is, hogy egyre jobb felszereléssel rendelkezik a tagságunk. Nem hiszem, hogy egy összehasonlításban ne állnánk ki a próbát bármely nemzet képviselőivel!"

Schmidt András: "A jó szervezésnek és a rengeteg madárnak köszönhetően nagyon jó hangulat volt. Külön örültem annak, hogy több olyan madarással találkozhattam, akiket azelőtt csak hírből ismertem. Remélem, jövőre még több alkalom lesz a kapcsolatteremtésre, és sokkal több tizenévest láthatunk majd soraink között." □

Felhívás!

Terveink szerint a kitöltött fajlistákat statisztikai módszerekkel fel szeretnénk dolgozni. Ehhez szükségün lenne a résztvevők által elvitt füzetek másolatára. A másolatokat az alábbi címre kérjük eljuttatni: Zalai Tamás, 3360-Heves, Hősök u. 1/a.

Madárdalok a kertben és a ház körül

Leggyakoribb madaraink közül 33 faj énekének összesen 50 felvétele hallható ezen a CD-n. A mellékelt füzetből azt is megtudhatjuk, hogyan "vegyük rá" a madarakat arra, hogy a mi kertünkben fészkeljenek, nálunk daloljanak.

gítik, melyekben a hangokhoz tartozó rövid magyarázatok angolul is szerepelnek.

A grafikákat Zsoldos Márton készítette.

Madárdalok kirándulások

Ez az oktató CD-Rom ellentétben a többi hasonló kiadvánnyal, madaranként 3-4 perces összefüggő, természetben rögzít-

Madárdalok Magyarországról CD-sorozat

CD-1
Középhegységi lombos és fenyőerdők madarai - 30 madárfaj hangja 50 felvételen.

CD-2

Bokro-
rok,
ártéri
erdők,
mezőgaz-
dasági és
lakott terü-
letek ma-
darai

-
35 ma-
dár-
faj
hangja 48
felvételen.

CD-3
Füves puszták,
rétek, nádasok
madarai - 41 ma-
dár-
faj hangja 44 fel-
vételen.

A madárhangok felismerését, memorizálását szépen illusztrált füzetek se-

tett madárdalt tartalmaz, nem csak hangmintákat. Így a maga nemében egyedülálló.

Mi minden található még a CD-n?

Nyomtatható madárfestmények, 311 képernyőoldali szöveg

(a madarak hangadásáról, énektanulásától, kommunikációjáról, a madárhangfelvételek készítéséről), csodaszép élettér-
fotók, On-line beépített sú-
gó, több mint 100 ok-
tató jellegű teszt-
kérdés, és végül,
de nem utolsó
sorban rela-
xációt se-
gítő

program-
rész.

A grafikákat
Kókay Szabolcs ké-
szítette.

A CD-eket írta, szerkesztette és a hangfelvételeket készítette: Zsoldos Árpád.
Kiadványaink a Titkárságon megvásárolhatóak, vagy megrendelhetőek.
Töltse Ön is kellemes órákat madárdalok hallgatásával!

**Kasza Ferenc-Marián Miklós:
A Baláta-láp
és gerinces állatvilága,
különös tekintettel a madarakra**

Dr. Kasza Ferenc és Dr. Marián Miklós tollából a közelmúltban hézagpótló munka látott napvilágot. A könyv formájában megjelent tanulmány példaképpül szolgál

hat mindazok számára, akik huzamosabb ideig tanulmányozzák egy adott terület madárvilágát. A Baláta-tó és környéke természetvédelmi terület, és a szerzők megfogalmazása szerint hazánk azon kevés lápjai közé tartozik, amelyek ősi arculatukat aránylag változatlan formában megőrizték. Munkájukban az ötvenes évek elejétől napjainkig tartó vizsgálataik eredményeit összegzik. A Baláta kialakulása és mai természeti viszonyai, valamint az élőhelyek ismertetése után a megfigyelt hal- kétlábú- hullómadár- és emlősfajokat sorolják fel hosszabb-rövidebb értékelés és adatközlés kíséretében. Külön fejezet foglalkozik a madárvilágban beállott változásokkal az 1950-es évekhez képest. A Zárógondolatok c. fejezetben a szerzők a terület növényvilágával, vízgazdálkodásával és a Baláta jövőjével kapcsolatban tesznek megjegyzéseket. A kötetet a felhasznált irodalom felsorolása, angol nyelvű összefoglaló és a két szerző önéletrajza zárja. Külön kell említenünk az illusztrációként szereplő nagyon szép színes fotókat. A kötetet minden tagtársunk könyvespolcára ajánlom.

S.E.

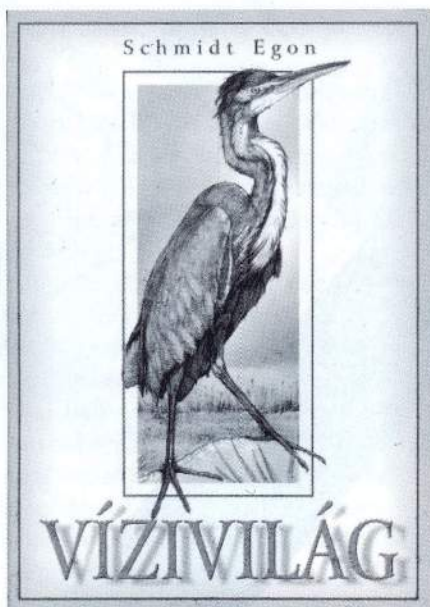
**Schmidt Egon:
Vízvilág**

Egy 10 éve megjelent, s most részben átdolgozott Schmidt Egon könyvvel gazdagíthatják gyűjteményüket a szerzőt kedvelők, az "öreg" és kezdő madarászok, a természet finomságai iránt érdeklődők. A Vízvilág sok-sok év terepen összegyűjtött megfigyeléseit osztja meg olvasóival, olyan megfigyeléseket, melyeket egy, a természetben nyitott szemmel járó, a látottakat nagy tapasztalattal értékelő madarász gyűjtött össze. Egon egyedül szeret madarászni. Mikor néha találkozom vele kedvenc területén, Apajon, ahova felesége hozza le autójával, ő egyedül megy be a tavakhoz vagy a pusztára, mert a társ elvonja a figyelmet a szemléldéstől.

Ennek a magányos, és értő szemléldésnek az eredménye ez a könyv is, mely a budakeszi Nádas-tótól a Zalavári-víztárolón és hegyi patakjainkon át a Tiszáig bejárja hazai vizeinket és elmeséli Egontól megszokott olvasmányos és érdekes stílusban az ott látottakat. Bepillantathatunk a nyári ludak családi életébe, a rejtelmes mocsárvilág víz feletti és víz alatti világába, megleshetjük a vendéggént nálunk időző halászsaszt.

De madarászhatunk Egonnal a pesti Duna-hidak tövében, s nem is hisszük mi minden mellett rohanunk el autónkal nap mint nap.

péta

**Természetvédelmi
berendezések**

**Természetvédelmi
berendezések**

Kiadja
A Természet Széchenyi Alapítvány
2001

KERESSE AZ MME-NÉL !!

A művészetek küldetése

A következő év tavaszán album jelenik meg Négyszemközt a természettel címmel. A könyv elsődleges célja bemutatni azt, hogy a művészet a maga sajátos, egyedi kifejezőeszközeivel - mint festészet, szobrászat, fa- és csontfaragás, intarziakészítés, rézművesség - milyen rendkívül széles tárházat nyit meg a hazai természeti értékek, elsősorban az állatvilág bemutatására. A tervezett album azt kívánja bemutatni, hogy az ezredfordulón alkotó művészek töretlen ambícióval, tehetséggel és alázattal fordulnak a természet értékei felé.

Az albumban egyedi hangvételű: az alkotók maguk vallanak a művészethez és a természethez való kötődésükről, elmélyült kapcsolatokról, arról, hogy miért éreznek készletet az ellesett, szinte intím, talán soha nem ismétlődő mozdulatok megörökítésére, az élmények másokkal való megosztására. A művészek hitvallását egy-egy alkotás képe egészíti ki. Az albumban mintegy 80 alkotó életrajza, hitvallása található, egy-egy alkotás kíséretében.

Az albumot kiegészíti azon múzeumok rövid ismertetése is, amelyekben természeti, vadászati témájú állandó jellegű kiállítások vannak, illetve ahhoz kapcsolódó képzőművészeti gyűjtemények, illetve időszakos kiállítások.

Az albumban szereplők alkotásaiból jövő év elején a pécsi Janus Pannonius Múzeumban, márciusban a Környezetvédelmi Minisztérium Zöld Galériájában, novemberben a Soproni Erdészeti Múzeumban látható majd kiállítás.

Ignác Magdolna

PILINÓ

"Végre itt a nyár!" Mondták az emberek, a nyári vakáció nem lehet teljes strandolás nélkül. Így hát elmentünk a pécsi Polack strandra anyukámmal és a húgommal.

Sokat fürödtünk és játszottunk. Már éppen indulni akartunk hazafelé, amikor észrevettünk egy molnárfecske fiókat vergődni a fűben. Már nagyjából tudhattam repülni, ugyanis egyetlen olyan épület sem volt a közelben amelyik alkalmas arra, hogy a fecskék fészket építsenek rá. Mikor jobban megvizsgáltuk, láttuk, hogy sovány. Gyorsan leszaladtam a strand büféjébe és kértem egy kisebb dobozt, amiben hazavihetjük, és ideiglenesen tarthatjuk. Adtak is dobozt. Beleraktuk a kis fecskét és indultunk haza. Ahogy hazaértünk felhívtuk anyukám madarász kollégáját Wágner Laci bácsit, és beszámoltunk neki a történetéről. Ő erre azt mondta, hogy fogjunk neki szöcskét, legyeket és csináljunk neki túróból, tojásból és kekszből "tejbepapit". Mikor alaposabban megvizsgáltuk, elkezdtek dicsérgetni: milyen aranyos csöppség, pirinyó madárka - akartam mondani, de valahogy pilinó jött a számra. Így lett a neve Pilinó. Teltek a napok és múltak az éjszakák. A mi kis fecskénk szépen nőtt, de csak nem akarta magától kitéteni a csőrét. Mindig nekem és anyukámnak kellett kinyitnunk a csőrét, hogy megetethessük. De nehogy arra gondoljanak, hogy csak azzal a tojásos túróval etettük! Fogtunk neki szöcskét és sáskát is, méghozzá úgy, hogy a húgom, a barátaim és én kimentünk a fűbe, leguggoltunk és fogdostuk a szöcskéket. Ez nem volt olyan feltűnő, hiszen gyerekek vagyunk, de amikor mi nem értünk rá, akkor anyu-

kám ment ki. Neki más volt a "technikája". Ő is letérdelt és olykor-olykor tapsolt egyet. Ez a taps azért kellett, hogy a két tenyere között megfogja a szöcskét, majd óvatosan lehúzza a fűszálról, ahol a szöcske előzőleg tartózkodott, és egy befőttes üvegbe tette. Így fogta anyukám őket, amikor arra jött egy kutyát sétáltató bácsi, aki annyit látott, hogy egy nő a fűben térdel, és időnként tapsol. Hát tágra nyílt a szeme a bácsinak elhihetitek! Odalépett anyukámhoz és azt kérdezte:

- Elnézést kérek! Mit tetszik csinálni?

- Szöcskét fogok. - Válaszolta anyukám.

Erre a bácsinak még nagyobbra nyílt a szeme. Anyukám látta, mit gondolhat róla és gyorsan hozzátette:

- Egy fecskének viszem - és elmesélte a történeteket.

Mikor a bácsi menni készült, azt mondta: - Már láttam itt gyerekeket, de ezt a tapsolós módszert még nem ismertem.

Azzal a bácsi elment. Anyukám megfogta tovább a szöcskét. Pilinó szépen nevelkedett és már nem kellett széteröltetni a csőrét, mert egy csipeszről lecsipentette a rovar. Azonkívül reményteltően levadászta az ablakról a muslincákat is. Később hoztunk neki a Pécsi Állatkertből lisztukacokat. Hát az annyira ízlett neki, hogy a sáskákat már el sem fogadta. Aztán etetgettük és etetgettük. Napról-napra erősödött, a mellizmai is kiteltek. Már végigrepülte az előszobát, a szobánkat és megtett egy kört is a csillár körül, majd megült a függönyön.

Az egyik nap anyukám és apukám is elutazott. Persze mielőtt elutaztak volna, elvittek bennünket a nagyszüleinkhez Pilinóval együtt. Édesapám éppen a garázsajtót csukta be, amikor észrevettem, hogy Pilinó feje beszorult a kalitja rácsába. Kinyitottam a kalitka ajtaját, hogy segítsék neki. Már majdnem kinn volt a feje, amikor egy villámgyors mozdulattal kicsúszott a markomból, végigtotyogott a kezemen és "viszlát" kiröpült a kocsni nyitott ablakán. Persze én ösztönösen kaptam utána, de már késő volt. Szomorúan indultunk a nagyszüleimhez, de mindennek ellenére jó volt látni, hogy milyen jól repül és ehhez mi segítettünk hozzá. Nagyon örültünk, hogy itt volt és életerős fecske lett belőle.

Elrepülés előtt szerettük volna meggyűrizni, de sajnos ő meg akarta őrizni inkognitóját.

Molnár Anna

A szerző felvételei

**PRO VÉRTES TERMÉSZETVÉDELMI
KÖZALAPÍTVÁNY
KIEMELTEN KÖZHASZNÚ SZERVEZET
2000. ÉVI KÖZHASZNÚSÁGI JELENTÉS**

1. A Pro Vértes Természetvédelmi Közalapítvány célja:

Az állami és társadalmi természetvédelmi szervekkel, valamint önkormányzatokkal együttműködve a Vértesben és közvetlen környékén elősegíteni a természeti és kulturális értékek megőrzését és hosszú távú fenntartását és esetleges idegenforgalmi hasznosítását az itt élők életminőségének javítása érdekében egy natúrpark keretein belül.

2. 2000-ben végzett tevékenységek

2.1. Madár-, állatvédelem, élőhelyrekonstrukciós munkák

A veszélyeztetett és fokozottan védett ragadozó madarak állományának megmentésére műfészkeket építettünk fákra, sziklafalakra, magasfeszültségű villanyoszlopokra.

A DINP Igazgatósága és a Pro Vértes Közalapítvány összefogásával egy újabb vizes élőhelyet alakítottunk ki a Téglyházi kubikgördrőknél Csákváron. Az élőhelynek nagy jelentősége van a vízhez kötött élőlények védelmére, főként a védett vízimadarak megtelepedése és a lápi halfajok szempontjából.

Két csúcsragadozó jelenléte állandósult a védelmi munkáknak köszönhetően a térségben. A Póczos-tavon a vidra, valamint az általunk épített műfészkekben megtelepedett rétisas, mely sikeresen röptette fiókáját. E fajok sérülésmentes élőhelyet találnak itt.

2.2. Területvásárlás

Annak érdekében, hogy veszélyeztetett élőhelyeket megóvjunk a felaprózódástól, a Frankfurti Zoológiai Társaság támogatásával sikerült vásárolni 320 ha területet, melyért cseréül a Zámolyi-medencében további értékes területekhez juthatunk.

A megvásárolt természetvédelmi ingatlan alatt álló területek teljes elidegenítési és terhelési tilalom alatt állnak.

A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület támogatásával a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóságával közösen megvásároltuk a Borsós-halastavakat, mely jelentős együttműködés volt a természeti értékek védelmében.

2.3. Természetgazdálkodás

Az év végére a 210 db magyar szürke marha gulyának, a saját kezelesnek, valamint a rendkívül száraz időszaknak köszönhetően a Csikvarsai-rét elnadasodó részeiről el tudtuk távolítani a sokhelyütt évtizedes avas növényzet nagy részét. Így került sor az Űlküti rét tisztítására is, ahol 30 éve még virágzott a vidrafű és egyéb védett lápi növények. A munka során a saját gépeinkkel rendkívül óvatosan takarítottuk le a növényzetet, így sikerült megtalálnunk a vidrafű egy 340 hajtásos állományát! Sajnos a mindent elborító közel 3 m magas nád miatt nem virágzott, de így is csoda, hogy az állomány átvészelte a gyomosodást árnyékolást aszályt.

Idén a Csikvarsai rét kaszálóját teljes egészében a Közalapítvány kaszálta le és takarították be saját traktorokkal és gépekkel. A kaszálások az aszály a növényzet és a fészkelések miatt június 7-én kezdődtek el. Közel 500 Ha területen dolgoztunk és 3 ember munkájával több, mint 4000 körbálát készítettünk. A traktorok a rotációs kasza elé 4-5 m-rel a gépek elejére szerelt láncfüggönyös vadriasztóval vannak ellátva. A traktorosok egy alapfokú természetvédelmi oktatásban részesülnek.

2.4. Kutatás

Folytattuk a Velencei-tó Vértes Kiemelt Térség természetvédelmi állapotfelmérésének és fejlesztési tervének elkészítését, melyet 2001 I. félévében befejezünk.

2.5. Oktatás-nevelési és szemléletváltási program

Csákváron a Geszner Házban folytatódott a Vértes Múzeum és Oktatóközpont építése, így 2000 szeptemberében átadhattuk az épületet. Alsó szintjén megnyílt a Vértes természeti értékeit bemutató kiállítás, mely már az őszi kiránduló időszakban sok vendéget fogadott. Az 1999. évi felajánlott SZJA 1%-ából befolyó 109 355 Ft összeget is erre a programra fordítottuk.

A Csákvári Általános Iskola 600 diákjának a Madarak és Fák napja alkalmából vetélkedősorozatot szerveztünk a tantervbe beépítve, melynek részeként diaelőadásokat tartottunk és több csoportot szerveztünk a természetvédelmi területeken.

A Csikvarsai réten a Duna-Ipoly Nemzeti Parkkal együtt ismét megszerveztünk egy madárgyűrűző tábort, melyen a Vértes térségéből sok érdeklődő, lelkes diák vett részt.

2.6. Műemlékvédelem

A Vértes térségében jelentős műemlékvédelmi szerepet vállaltuk. Ennek a programnak a része volt a - Csákvári kastélyparkhoz tartozó - Geszner-ház alapjaira épített Vértes Múzeum felépítése is.

Ezen kívül szintén a hajdani Esterházy kastély parkjában levő Vadász-

kápolna - volt Török Torony - felújítása, melyet a 2001. évben szeretnénk Szent Ferenc kápolnaként felavatni a Csákvári Önkormányzattal, majd továbbiakban vadászkápolnaként működtetni és üzemeltetni.

2.7. A Vértesi Natúrpark - Az ország első regionális parkja

Megrendeztük a Vértesi Natúrpark egyeztető fórumot, melyen részt vettek a Természetvédelmi Hivatal, a Duna-Ipoly és a Fertő-Hansági Nemzeti Park Igazgatóságok, a Fejér Megyei Önkormányzat, a Vértes-aljai Területfejlesztési Társulás, az Oroszlány és Környéke Területfejlesztési Társulás, valamint a két megye Munkaügyi Központjának képviselői. A jelen lévők egyhangúlag támogatták a Vértesi Natúrpark megalakítását.

2.8. SAPARD pályázat (Speciális Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Csatlakozási Program) összeállítása

Az EU SAPARD előcsatlakozási programját továbbra is mi készítettük a Vértes és Környéke vidékfejlesztési Kistérség részére. Szakmai tanácsot, segítséget nyújtottunk a térség vállalkozóinak, lakossági fórumokat szerveztünk. Mindezeknek köszönhető, hogy októberre elkészítettük a SAPARD Operatív Programját, mely reményeink szerint a térség egészének fejlődését szolgálja majd.

3. Vezető tisztségviselőknek juttatások

A Közalapítvány ebben az évben sem fizetett tisztségviselői számára semmilyen anyagi, vagy nem anyagi jellegű juttatást.

4. Vagyon felhasználásával kapcsolatos kimutatás

A Közalapítvány vagyona a kezdetektől fogva jelentős mértékben gyarapszik, amely javarészt ingatlan-beruházásokban jelenik meg. Ez a 2000 évben a tőkeváltozásokhoz viszonyítva 84,2%-os arányt mutat, amely azt jelenti, hogy a lehetőségeken belül a bevételek túlnyomó részét a különböző programokon belül - a vagyon gyarapítására fordítja. A vagyon gyarapodásához tartozik a termelőgépek, berendezések előző évihez viszonyított nettó értékének 142,4%-os növekedése is, amely forintban kifejezve 16.599 eFt. A Közalapítvány tőkeerősség mutatója 91%, amely a saját tőke mértékét fejezi ki. Ennél is kifejezőbb mutató a tőkegyarapodás, amely a jegyzett tőkéhez viszonyítva 599-szeres értéket mutat. A vagyon szerkezetének, az eszközök és források összhangjának értékeléséhez alkalmas elemzési mód a befektetett eszközök és a saját források összevetése. A Közalapítvány esetében ez az érték is rendkívül kedvezőnek értékelhető, mivel meghaladja az 1-et, pontosan 1,3 értéket mutat. A 2000 évben a saját tőke növekedése 34%-os volt, amely nagyon jónak mondható. Fentiekből kiderül, hogy a Közalapítvány jól gazdálkodik a vagyonával, azt nem értékesíti, hanem hosszú távon felhalmozza.

5. 2001 évi előremutató

2001. évben is biztosítva van Közalapítványunk működése a befolyt támogatásoknak köszönhetően

6. A Közalapítvány bevételeinek részletezése

	1999	2000
Vállalkozási tevékenység árbevétele	5 667 921	10 718 883
- könyvkiadás bevétele:	400 002	273 154
- egyéb vállalkozói tevékenység:	5 267 919	10 445 729
Alapítványi célú tevékenység bevételei	39 341 693	76 009 338
- közhasznú tevékenység árbevétele	0	11 135 993
- térkép kiadás árbevétele:		405 919
- élőállat értékesítés:		8 928
- egyéb közhasznú árbevétel:		10 721 146
- APEH támogatások	3 840 800	3 812 348
- mg. gépvásárlási támogatás:	627 800	966 348
- földhasznosítási támogatás:		
- agrártermelési támogatás:	3 093 000	2 066 000
- földalapú növ.term. támogatás:	120 000	780 000
- OFA céltámogatás:	1 042 577	
- munkügyi központ támogatása	662 519	652 375
- Szja 1% visszautalása:	121 230	109 355
- jövedéki adó visszautalása:	182 000	825 000
- KKA támogatások:	1 561 268	
- önkormányzati támogatások:	1 475 000	1 550 000
- belföldi szervezetek támogatása:	5 098 600	2 609 400
- külföldi szervezetek támogatása:	20 077 257	12 930 527
- magánszemélyek támogatása:	1 040 000	12 232
- minisztériumok	2 197 742	6 700 000
- FVM:	2 197 742	
- KöM:		4 200 000
- GM:		300 000
- NKÖM:		2 200 000
- kamatbevétele:	61 008	28 373
- deviza árfolyamnyereség:	34 643	6 823
- egyéb és rendkívüli bevételek:	1 947 049	15 057 736
- STK állományváltozása:		20 579 176

Önkormányzatoktól kapott támogatás

Támogató szerv	Támogatás összege
Vértessomló Polgármesteri Hivatal	25 000 Ft
Tatabánya Polgármesteri Hivatal	1 000 000 Ft
Fejér Megyei Önkormányzat	250 000 Ft
Fejér Megyei Önkormányzat	50 000 Ft
Szár Önkormányzat	50 000 Ft

A kapott támogatásokat a természetvédelmi monitorozás, a természetgazdálkodás és az oktatási programjaink működési költségeire használtuk fel.

7. Cél szerinti juttatások kimutatása

Támogató szerv	Támogatás megnevezése	Támogatás összege
Környezetvédelmi Alap Célelőirányzat	Vértesi Múzeum beüzemlése	2 000 000 Ft
Közép-dunántúli Regionális Idegenforgalmi Bizottság	Vértesi Naturpark térkép elkészítése	300 000 Ft
Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium	SAPARD program elkészítése	2 302 258 Ft
Zoologische Gesellschaft Frankfurt	Fölterület vásárlás	10 000 000 Ft
Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma	Vadászkápolna felújítása és avatása	1 000 000 Ft
Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma	Geszner-ház felújítása és avatása	1 200 000 Ft
Környezetvédelmi Alap Célelőirányzat	Természetgazdálkodás a Zámolyi-medencében hagyományos állattartás újjáélesztése	2 000 000 Ft
Fejér Megyei Önkormányzat	Fásítás támogatása	25 000 Ft
EURONATUR Alapítvány	Vértesi Múzeum diorámáinak elkészítése	1 000 000 Ft
Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium	Ökológiai gazdálkodásra való áttérés támogatása	351 000 Ft
Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium	Biológiai alapok fejlesztése	1 010 000 Ft
Fejér és Komárom-Esztergom Megyei Munkügyi Központok	Munkabér támogatása	652 375 Ft

A DUNATÁJ TERMÉSZET- ÉS KÖRNYEZETVÉDELMI KÖZALAPÍTVÁNY ALAPÍTVÁ 2000-BEN KIEMELTEN KÖZHASZNÚ SZERVEZET 200. ÉVI KÖZHASZNÚSÁGI JELENTÉSE

A Dunatáj Közalapítvány célja:

A jogelőd 1999. 12. 09. - 2000. 07. 30-ig azonos nevű Alapítványával egyezően - a Duna formálta ősi táj természeti-kulturális értékeinek megőrzése. Harta és Dunatétlen térségében és a tájtörténetileg hozzátartozó területeken a biológiai sokféleség óvása, megtartása. A veszélyeztetett állat és növényfajok gyakorlati védelmi módszereinek kidolgozása és a mindezt elősegítő környezeti nevelés-oktatás és ismeretterjesztés.

A Közalapítvány szervei, működése:

Legfőbb szerve a hat fős kuratórium, melynek munkáját a háromfős Felügyelő Bizottság ellenőrzi. Közalapítványunk vállalkozást nem folytat, a célok megvalósítását a támogatások segítik. Minden tisztségviselő térítésmentes közszolgálati munkaként látja el feladatát. Senki nem, semmilyen címen sem fizettünk tiszteletdíjat.

A 2000. évben végzett tevékenység:

Programot dolgoztunk ki az élőhelyként és madár-vonulási területként is igen jelentős sziki gyepterületek, elsősorban a Sós-éri térség 700 hektáros, nagyrészt vízjárta részének ajándék vagy vétel útján való megszerzésére. Ehhez kapcsolódó célként a természetes területkezelést és a hagyományos, ősi legeltetés visszaállítását jelöltük meg. Ennek érdekében folyamatosan dolgoztunk a támogatás-szervezésben. Az év végére közel 109 hektárnyi részterületet kaptunk ajándékba, amely azonnal lehetővé tette a tulajdonos jogán a természetvédelmet és megalapozta a következő évek részterület-vásárlásait. Pénzbeli - támogatásként 130.000 Ft érkezett a program támogatására.

Mint első évét kezdő civil szervezet, pályázatot adtunk be működési költségeinkre. A pályázatot elismerte tevékenységünk fontosságát, de szűk kerete miatt pénzügyi támogatást nem adott. Működésünket önerővel oldottuk meg.

Rendszeresen végeztünk a területen megfigyeléseket. Dunatétlennel, a Sós-éren végzett madár monitoring legfőképpen a Széki lile életterének vizsgálatára irányult. Ez a munka a költés időszakában fészekvédelemmel járt együtt. Hartán a Kékespuszta-i Nagyréten és a Szentkirálypuszta-i kunhalom térségében voltak általános jellegű élőhely felméréseink. A Duna-parton a "Sziget élővilága" c. MME tájékoztató táblát és a helyi természetvédő szervezetek által USAID-REC támogatással épített madármegfigyelő tornyot újítottunk fel. Bekapcsolódtunk az ide szervezett "Erdői óvoda" - programba és az általános iskolás korosztályunk szerveztünk természetismereti terepfoglalkozásokat.

8. Számviteli beszámoló

Statisztikai számjel: 18602487-9133-561-11 PRO VÉRTESI KÖZALAPÍTVÁNY		Közhasznú beszámoló eredménykimutatása 2000. év	
Sorsz.	Megnevezés	Év elején eFt	végén eFt
a	b	c	e
01.	A. ÖSSZES KÖZHASZNÚ TEVEKENYSÉG BEVÉTEL	42 980	76 009
02.	1. Közhasznú célra, működésre kapott támogatás	1 475	1 550
03.	a) alapítótól	0	50
04.	b) államháztartás más alrendszeréből	1 475	1 500
05.	2. Pályázati úton elnyert támogatás	2 198	6 700
06.	3. Közhasznú tevékenységből származó bevétel	0	11 136
07.	4. Tagdíjból származó bevétel		
08.	5. Egyéb bevétel	39 307	56 623
09.	B. VÁLLALKOZÁSI TEVEKENYSÉG BEVÉTELE	5 753	10 719
10.	5. Nem cél szerinti (vállalkozási) bevétel		
11.	6. Egyéb cél szerinti tevékenység bevétele	5 753	10 719
12.	C. ÖSSZES BEVÉTEL	48 733	86 728
13.	D. KÖZHASZNÚ TEVEKENYSÉG KÖLTSÉGEI	5 383	6 358
14.	E. VÁLLALKOZÁSI TEVEKENYSÉG KÖLTSÉGEI	14 345	27 537
15.	1. Nem cél szerinti tevékenység költségei		
16.	2. Egyéb cél szerinti tevékenység költségei	14 345	27 537
17.	F. ÖSSZES VÁLLALKOZÁSI TEVEKENYSÉG KÖLTSÉGEI	19 728	33 895
18.	G. ADOZÁS ELŐTTI EREDMÉNY	-8 592	-16 818
19.	H. ADOZTATÉSI KÖTELEZETTSÉG		
20.	I. TÁRGYÉVI EREDMÉNY	-8 592	-16 818

A természetvédelmi tudatosság jegyében létszer tartottunk diavetítéses előadást a hartai Nyugdíjas klubban. A németországi partnertelepülésről érkezett vendéggyermekeknek pedig "Dunatáj kunhalom" címmel tartottunk előadást. Harta Önkormányzata a mi kezdeményezésünkre helyezte el a "Hartai Múzeumi Lapozgató" Millenniumi új kiadásában a Szentkirályi kunhalom fényképét. Az újra szerkesztett szövegben helyet kapott a falu tájképi-természeti értékeinek leírása is.

Az év során együttműködünk:

Harta és Dunatétlen társadalmi szervezeteivel, különösen az MME munkacsoportjával és a Duna Kör hartai szervezetével a Solt városi természetvédőkkel és a Dunapatajon működő Patajiai Körrel. Bekapcsolódtunk a KNP Bács-Kiskun Megyei Igazgatósága és a Civil Ház Nonprofit Szolgáltató Központ természetvédelmi együttműködési hálózatában.

Mérleg

A. Befektetett eszközök	Tárgyév/eff.
B. Forgóeszközök	325
IV. Pénzeszközök	325
Eszközök összesen:	325
C. Saját tőke	425
I. Induló tőke/Jegyzett tőke	100
II. Tárgyévi eredmény alaptevékenység	325
D. Tartalék	-100
F. Kötelezettségek	0
Források összesen:	325
Közhasznú eredménylevezetés	
A. Összes közhasznú tevékenység bevétele	Tárgyév/eff.
I. Pénzügyileg rendezett bevételek	344
1. Közhasznú célú működésre kapott támogatások	344
helyi önkormányzat	60
egyéb	280
2. Egyéb bevétel	4
II. Pénzbevételt nem jelentő bevételek	0
B. Vállalkozási tevékenység bevétele	0
C. Tényleges pénzbevételek	344
D. Pénzbevételt nem jelentő bevételek	0
E. Közhasznú tevékenység ráfordításai	19
1. Ráfordításként érvényesíthető kiadások	19
F. Vállalkozási tevékenység ráfordításai	0
G. Közhasznú tevékenység eredménye	325
1. Tárgyévi pénzügyi eredménye	325
2. Nem pénzben realizált eredménye	0
H. Vállalkozási tevékenység	0
I. Összes pénzügyi eredmény	325
J. Adófizetési kötelezettség	0
K. Vállalkozási tevékenység tárgyévi adózott eredménye	0

A Közalapítvány a tisztségviselőknek 2000. évben semmilyen anyagi, vagy nem anyagi természetű juttatást nem nyújtott.

Harta, 2001.

Gottschall Péter a kuratórium elnöke

Kedves Madarászok!

Az MME Komárom-Esztergom megyei Csoportja hagyományteremtő szándékkal egynapos rendezvényt szervez a tatai Öreg-tavon a természet- és madárvédelem népszerűsítésére, a tó természeti értékeinek megóvása, illetve annak a figyelem középpontjába állítása érdekében.

Az esemény neve "Tatai Vadlúd Sokadalom", melyet a jövőben madarász-fesztivál méretűvé kívánunk emelni.

Sok kiegészítő program mellett, melyre természetesen ezúton is meghívunk minden érdeklődőt, várjuk az aktív terepmadárásokat egy versenyre.

Előre le kívánjuk szögezni: a hortobágyi Madarász Futamot nem lemásolva, hanem annak nagy élményét és magasszintű szervezését kívánjuk átmenni az ősz végi Öreg-tóra, mely időpont a legkedvezőbb a régió "vizes" madarászatához.

A VERSENY CÉLJA: ki tud több madárfajt megfigyelni 14 óra alatt Tata belterületén (számos tó, kastélypark és zöld felület található itt).

A VERSENY IDŐPONTJA: december 1., 6-20 óráig.

A TALÁLKOZÓ PROGRAMJA:

november 30. (péntek)

16 h-tól folyamatos regisztráció a tatai Öreg-tó megfigyelőtornánál

19-20 h: megnyitó

20-21 h: vacsora

21-22 h: diáképes előadás a tóról és Komárom-Esztergom megye természeti értékeiről

22 h-tól kötetlen beszélgetés

december 01. (szombat)

06 h-tól 20 h-ig Tatai Madarász Verseny indulása három fős csoportokban

10 h: A Tatai Vadlúd Sokadalom megnyitója

10 h-tól 18 h-ig játékos versenyek és vetélkedők, természetvé-

delmi és gasztronómiai kiállítások, madárgyűrés stb.

14 h: Iskolák vetélkedőjének eredményhirdetése

20-21 h: vacsora

21 h: Tatai Madarász Verseny eredményhirdetése

20.30 h: Pötörke táncház

A találkozón részvételi díj nincs, és a szervezők kedvezményes szálláslehetőséget biztosítanak. A szállások és étkezési lehetőségek még egyeztetés alatt állnak, mivel próbálunk a városban ingyenes szállásokat szervezni!

A szombati vacsora ingyenes, valamint a helyszínen sokféle igényt kielégítő büfé működik majd.

A találkozón való részvétel feltétele az előzetes regisztráció, de megoldott a helyszíni jelentkezés is. A Tatai Madarász Versenyen három fős csoportokban lehet indulni, de a helyszínen is lehet alakítani csapatokat. A versenyen mindenki maga dönti el a saját mérlegelt tudása alapján, hogy melyik kategóriában kíván indulni: "profi" avagy "amatőr".

A versenyhez és a tájékozódáshoz a résztvevők az indulás előtt információs- és segédcsomagot kapnak, mely tartalmaz íróeszközt, versenyszabályzatot, térképet, fajlistát.

Az eredményhirdetés alkalmával minden kategória első három helyezett csapata szakkönyveket kap ajándékba, és egy erre a napra készített pólót.

Kérjük, a versenyt és a rendezvényt népszerűsítsd ismeretségi körödben!

A jelentkezésekre október 28-tól válaszolunk!

JELENTKEZNI A SZERVEZŐKNÉL LEHET:

Csonka Péter (2800 Tatabánya, Gál I. ltp. 902. I./16. Tel.: 30/281-4834, e-mail: mme24@freemail.hu valamint

Szimuly György (Tel.: 30/378-5292 Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Komárom-Esztergom megyei Csoport 2800 Tatabánya, Gál I. ltp. 902. I./16. mme24@freemail.hu

ZÖLD IRÁNYTŰ A NETEN

A világhálón naponta tucatnyi új magyar nyelvű honlap indul. Ezek között eligazodni egyre nehezebb, hiába van egyre több és jobb kereső oldal. A Környezetvédelmi Újságírók Társasága a környezet- és természetvédelem területén a világhálón információkat keresőknek kíván segítséget nyújtani honlapjával.

Jelszavunk: ZÖLD IRÁNYTŰ A NETEN: www.greenfo.hu

A folyamatosan fejlődő zöld portálunk sajtószobája elsősorban a kollégáknak szól, hiszen itt sajtótájékoztatók, meghívók háttéranyagok találhatóak. A zöld szervezetek meghívóit is szívesen elhelyezzük, ha drótpostán megkapjuk. Egyre keresettebb az állásbörzénk, ahol a környezet- és természetvédelem területén állást keresők, és kínálók regisztrálhatják magukat - természetesen ingyen. Kiadványfigyelőnkben a legújabb könyvekről, CD-romokról, folyóiratokról és egyéb zöld kiadványokról tudhatnak meg részleteket az érdeklődők. Nyitóoldalunkon és körlapunkon cikkek, interjúk, tudósítások, hírek találhatóak. Ha beszélgetni, vitatkozni szeretne, fórumunkon bárki, bármely témában nyithat vitaoldalt. A faliújságra közérdekű lakossági, mozgalmi zöld információk írhatók be. Programajánlónk rendezvényekre, eseményekre és akciókra invitálja olvasóit. Sajtóarchívumunk is egyedülálló, hiszen itt olvashatók az országos napilapok zöld cikkei- tematikus keresővel - 1998-tól napjainkig. Természetvédelmi oldalunkon adatbázisok, hírek, információk segítik például a tananyaggal kapcsolatos anyaggyűjtést. A jelenleg fejlesztés alatt álló Zöld fürkész oldalunk a hazai környezet-és természetvédelemmel foglalkozó szervezetek, cégek, intézmények és magánszemélyek adatbázisa, melyben megynként, vagy szűkebb szakterület szerint kereshet, és ahol bárki regisztrálhatja magát. Tematikus link gyűjteményünk, a Zöld navigátor segít tájékozódni a környezet- és természetvédelmi honlapok között. Médiafigyelőnkben TV és rádióműsorokat ajánlunk. Profi és amatőr természetfotósoknak kínálunk bemutató-lehetőséget Galériánkon.

Terveink között szerepel, hogy honlapunk előbb utóbb zöld hírügynökséggé, a legteljesebb hazai zöld portállá váljon.

Várjuk véleményeiket, közérdekű híreiket, információikat, írásait drótpostán a kut@zpok.hu vagy a sarkadipe@axelero.hu címre.

Környezetvédelmi Újságírók Társasága 1054 Bp. Vadász u. 29. Tel./fax: 1/215-5710
Információ: Sarkadi Péter 30/9488-210 www.greenfo.hu - a zöld iránytű

Kedves Tagtársak!

2002-ben az MME Parlagi Sas Védelmi Munkacsoportja szervezésében adatgyűjtést indítunk, amelynek célja a parlagi sas időszakos előfordulási gócpontjainak országos meghatározása. Ehhez szeretnénk rendszeres adatközlői hálózatot kiépíteni.

A territóriumot nem foglaló ivaréretlen egyedek előfordulásáról hazánkban igen hiányosak az információk, pedig az elpusztult madarak döntő része ezekből a korcsoportokból kerül ki. A speciális védelmi intézkedések hiányában a fészkelőhelyektől távol eső területeken a parlagi sas egyedek rendkívül sebezhetőek, ezért az ideiglenes megtelepedési helyek védelme meghatározó a faj hazai állományának jövőbeli fennmaradása és erősödése szempontjából.

Az adatgyűjtés célkitűzései kapcsolódnak a szintén 2002-ben induló nemzetközi parlagiság levelezőlista és a parlagi sas kárpát-medencei védelmére vonatkozó, 2001 őszen benyújtott Life-Nature pályázat célkitűzéseire.

A következő címekre várjuk azoknak a tagtársainknak a jelentkezését, akik adataikkal hozzá tudnak járulni a védelmi munka sikeréhez:

Bagyura János (Tel.: 30/251-0884, bagyura.janos@mme.hu,

Horváth Márton (Tel.: 70/214-9601, mhorvath@posta.net vagy

Kovács András (Tel.: 30/260-5533, and@tigris.klte.hu, MME Titkárság, 1121 Budapest, Költő u. 21.)

Segítségüket köszönjük!

Mit nyújt Önnek a

Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület?

A tagsági díj befizetése után Ön egy levelet kap, amely tartalmazza

- a tagsági igazolványát,
- egy ismertetőt a szervezet felépítéséről,
- a látogatásra kijelölt, MME érdekeltségű területek listáját,
- az MME kiadványainak listáját,
- a Madártávlat c. folyóirat legutóbbi számát,
- egy képeslapot,
- a Madarak és madarászok c. kiadványt,
- 14 éven aluli tagjaink kézhez kapják a Madarász Suli ismertetőjét (családi tagság esetén is).

A továbbiakban:

- Kézhez kapja a Madártávlat c. folyóiratot.
- Részt vehet az egyesület rendezvényein.
- Táborainkban, madárvértáinkban megismerkedhet a madár- és természetvédelem kérdéseivel.
- Kedvezményesen hozzájuthat az MME saját kiadású könyveihez, plakátjaihoz, egyéb kiadványaihoz.
- Hozzájuthat magyar és idegen nyelvű szakirodalomhoz.
- Kiterjedt tagságunknak köszönhetően lehetősége nyílik arra, hogy kapcsolatot teremtsen hasonló gondolkozású emberekkel.
- Lehetőséget kap arra, hogy ismereteit a madarokról kibővítsé, elmélyítse.
- Kedvezményesen látogathatja az MME-érdekeltségű területeket.
- Az Interneten való jelenlétünknek köszönhetően részt vehet egy madarász levelezőlistán.
- A családi tagságot választó tagok között minden év végén ajándékokat sorsolunk ki.
- 14 éven aluli tagjaink részt vehetnek a Madarász Suli programjaiban.

Erdei iskola és nyári táborok a Szatmár-Beregi Tájvédelmi Körzetben

Az egyedülálló természeti környezetben, Garbolcon működő erdei iskola három élőhely: víz, rét, erdő jellemző növény- és állatfajait ismerteti meg a résztvevőkkel, oly módon, hogy játékos formában kapcsolja be a tananyagba. A kis Túr folyócska közelében lévő bázishelyen épületben történik az elhelyezés, mely kiegészül konyhával és ebédlővel, valamint fürdőblokkal. Oktatás mellett szabadidős programként az íjászat, madárgyűrűzés, bagolyköpetvizsgálat, dia- és videó vetítés, terepi játékok, lovaglás, kirándulások, terepi kutatás stb. szerepel. Az erdei iskolában nagy tapasztalattal rendelkező szakos nevelők tanítanak.

RÉSZVÉTELI DÍJ: 9800 Ft

A nyári szünetben ugyanitt a táborok veszik át a helyet. A természetvédelem mellett az idén Észak-amerikai indián kézművészet és kultúrát, Japán különleges szokásait, harcművészetét, történelmét bemutató tábort is szervezünk. Igazi nyencség lesz a Harry Potter könyvek kedvelőinek a Varázslóképzés a Tiltott Rengeteg szélén címmel rendezendő táborunk. Mód nyílik a tájvédelmi körzet nevezetességeit, a környék természeti és kultúrtörténeti értékeit is megismerni, akár egész napos autóbusszos kirándulás keretében.

ELHELYEZÉS: saját sátorban: 11 800 Ft

épületben: 13 800 Ft

SZOLGÁLTATÁSOK: Napi ötszöri étkezés, külön autóbusszal vasútra szállítás, 20 fő fölött kíséretnek díjmentesség, valamint szervezési díj fizetése. Résztvevők útiköltségének 50%-át visszatérítjük.

Ha e rövid tájékoztató fölkelte érdeklődését, úgy telefonon vagy levélben kérjen részletes programot:

Petrilla Attila Nyíregyháza 4432 Boglárka u. 21 címen, ill. a 20/351-0714-es telefonszámon.

Belépési adatlap

Felismerve a természetvédelmi törekvések fontosságát, valamint megismerve az MME célkitűzéseit, támogatni kívánom az egyesület munkáját.

Kérem felvételemet az MME tagjainak sorába!

Név:

Lakcím:

Születési dátum: Tel.:

Minimális tagdíj:

tanuló, nyugdíjas 900 Ft/év

adófizető 1600 Ft/év

családi tagság 2000 Ft/év

pártoló tag 3200 Ft/év

támogató szervezet 5000 Ft/év

A családi tagságot választó családok között év végén 5 db társasjátékot sorsolunk ki.

Családi tagok:

Név: Szül. dátum:

.....

.....

A tagdíjat a mellékelt csekken befizetem.

A tagdíj befizetéséhez csekket kérek.

A választott tagdíjat betétszámlámról az MME 11712004-20011215 számlájára átutalom.

Szeretném ismerőseimhez, barátaimhoz is eljuttatni az MME szórólapját, kérem részemre darabot postázzanak!

.....

dátum

aláírás

Kérjük, hogy a kitöltött szelvényt az

MME 1121 Budapest, Költő u. 21. címre küldje vissza!

A családi tagság - előnyös választás

Szerkesztőbizottság: Drexler Szilárd, Lovászi Péter, Marik Pál, Schmidt Egon
Szerkesztőségi titkár: Dohán Zsófia **Nyelvi lektor:** Ragályiné Karlovitz Kinga **Szerkesztő:** Bányai Lászlóné

Felelős kiadó: Fidlóczky József **Felelős terjesztő:** Harangi István
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.

Nyomás: LKL Color Kft.

A természet szolgálatában®

A madártávlat
a Nemzeti Kulturális Alap

és a Központi Környezetvédelmi Célelőirányzat
támogatásával jelenik meg.

Versenyfelhívás

**"Madarak és Fák Napja"
Országos Verseny
10-14 éves tanulóknak**

Az MME Dombóvári Csoportjának Természetvédelmi és Környezetvédelmi Oktatóközpontja, a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület (MME) és a Természetvédelmi Oktatóközpontok Országos Szövetsége (KOKOSZ) a 2001/2002. tanévre meghirdeti a "Madarak és Fák Napja" Országos Versenyt.

A VERSENY CÉLJA:

Versenylehetőség biztosítása azoknak a természet iránt érdeklődő tanulóknak, akik szaktábori, madárgyűrűző - vonuláskutató, szakköri, természetjáró, madarászuli programok során szerzett ismereteikről, terepi tapasztalataikról, megfigyeléseikről közösségben - csapatverseny formájában - szeretnének számot adni.

A VERSENY TARTALMA:

Az 5-6-7. évfolyam tananyagához kapcsolódó természeti, környezetvédelmi, biológiai alapismeretek. Kaán Károly és Herman Ottó munkássága. Az Aggteleki Nemzeti Park értékei. Az év fája és az év madara. Általános madár- és élőhelyvédelem. Harkályfélék, cinegefélék. Bükkerdők. Terepi munkához szükséges eszközök és kellékek ismerete és használata. 50 madárfaj (hangfelismerés).

NEVEZÉS:

Iskolák, szakkörök, madarász-sulik három fős csoportjainak jelentkezését várja a 14 körzeti központ.

Cím: 7200 Dombóvár, Hunyadi tér 23.

Tel. & fax: 74/466-746

HÁTÁRIDŐ: 2002. március 15.

A VERSENY ALAPIRODALMA:

5-6-7. osztály biológiai tankönyv, Madárvédelem című könyv (Schmidt Egon), Magyarország madarai c. könyv, Az Aggteleki Nemzeti Park c. kiadvány, Kis növényhatározó, hangkazetta (50 faj).

A VERSENY FORDULÓI:

1. Házi, városi versenyek: 2001. március 10-ig
2. Körzeti fordulók: 2001. március 22-én
3. Országos döntő: 2001. május 10-11-12-én

A KÖRZETI VERSENYEK SZÍNHELYEI:

Budapest, Kazincbarcika, Tiszavasvári, Debrecen, Szeged, Tiszapüspöki, Kecskemét, Szekszárd, Kaposvár, Pécs, Szombathely, Zalaegerszeg, Sarród, Veszprém

Dombóvár, 2001. október 20.

MADÁRTÁVLAT GALÉRIA

Vízer Gábor
ceruzarajzai

Kérdőkarmú fakész

Meggylegő

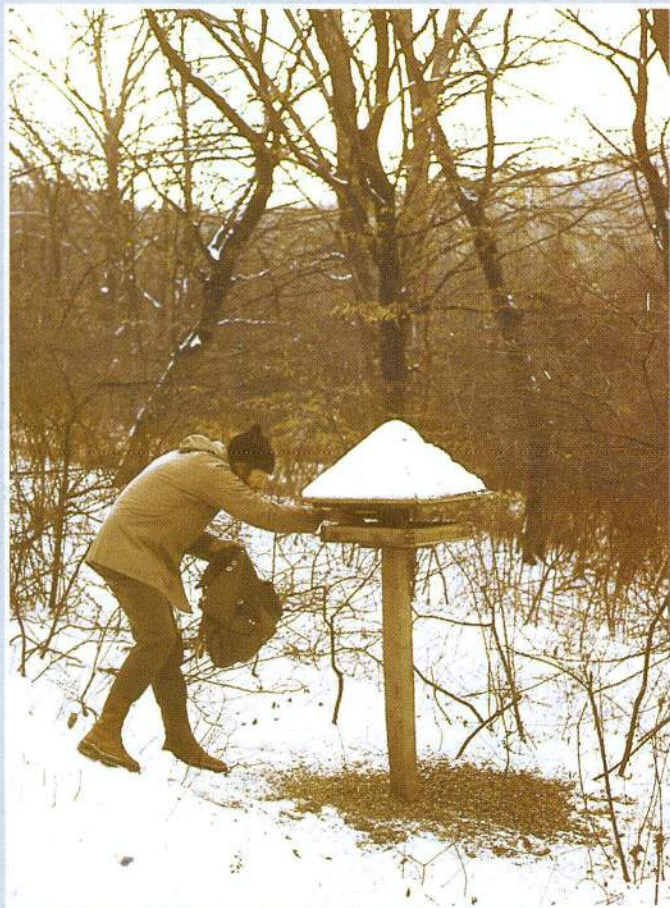

Hévízcsodafarkú

Kakukk

**Minden kedves olvasónknak
kellemes karácsonyt és boldog új évet kívánunk!**

Fotók:
Matyikó Tibor, Lőrincz István, Péchy Tamás